Leto LXVI | Poštnina plačana v gotovini. | V Ljubljani, v torek, dne 12. aprila 1938 | Štev. 84 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Polom ljudske fronte

Po padcu Leona Bluma je Francija postavljena pred nalogo, da pokaže, ali bo kos novemu položaju in perspektivam evropske bodočnosti, ki terja čim večjo edinost francoskega naroda.

Če gledamo stvar s parlamentarnega stališča, kakor ga določa francoska demokratična ustava, je Bluma in njegovo vlado ljudske fronte vrgel senat, toda senatu, ki gotovo ni nobena popularna naprava, bi se to ne bilo posrečilo, če ne bi bil čutil za seboj sile, ki je močnejša od onih množic, ki sledijo revolucionarnim borbenim geslom od Moskve dirigiranih socialističnih vodij. Računi senata so se izkazali kot pravilni: čeprav je Blum sam, ko je senatu predložil svoje reforme, ki naj bi meščansko Francijo počasi prej ali slej privedle do kolektivističnega gospodarstva, senatu grozil, če se ne ukloni »volji ljudstva«, se ni v vsej Franciji ganil niti en prst, da bi branil Bluma in ljudsko fronto, ko je moral vlado predati Daladieru. Zakaj že precej časa je znano, da vlada ljudske fronte ne predstavlja več resnične volje francoskega naroda, ki je pravi in edini povzročitelj preobrata 8. aprila. Izjava strmoglavljenega Bluma na seji glavnega odbora socialistične stranke, da ni maral apelirati na delavske množice, ker bi bila revolucija spričo sedanjega izredno resnega položaja v Evropi Francijo upropastila, potrebuje bistvene korekture. Tak poskus bi namreč ne bil upropastil Francije, ampak njegove avtorje, katerim bi bilo tudi delavstvo po veliki večini odreklo pokorščino. Blum je kapituliral zato, ker tudi on dobro ve in čuti, da je narodna Francija veliko močnejša od socialistične.

Dve leti sta morali preteči, preden je Francija spregledala, kam jo vodi kurz Blumove politike, ki ga ni usmerjala volja francoskega ljudstva in dejanska korist francoske delavske množice, ampak Moskva. Glavni krivec so bili francoski radikali, ki so kot najmočnejša stranka francoskega meščanstva menili, da bodo sebi ohranili oblast, če se zvežejo s socialisti, računajoč, da bo na ta način mogoče omiliti zahteve skrajnega komunističnega krila in pa ukrotiti rdeče ekstremiste v napredne francoske državljane. Za to zamisel je delal propagando svobodomiselni tisk po vsem svetu, ki se je nadejal, da se bo v ljudski fronti rešil lastnega propada ter delil s komunisti slavo zmage nad »reakcijo«. Dogodki sami pa so z železno doslednostjo dokazovali ravno narobe, da je namreč ljudska fronta s čudovito avtomatičnostjo zasledovala tisti namen, ki ji je bil postavljen od vodstva mednarodnega komunizma, namreč boljševizacijo Francije s pomočjo uspavane krščanske kulturne zavesti in zdravega narodnega duha.

Blumova vlada je dala delavstvu nekaj spričo velike zaostalosti francoske socialne postavodaje nujnih socialnopolitičnih zakonov, ki bi bili mogli Franciji prinesti socialni red in mir, če ne bi bila Blumova stranka socialnih demokratov ves čas stala pod pritiskom svoje skrajne, čedalje bolj rastoče levice, ki je pod vodstvom nekega poljskega komunista vsako socialno pridobitev delavstva izrabljala za to, da socialni red in mir bolj in bolj izpodkoplje. To stopnjevanje političnih in socialnih zahtev v znani smeri h kolektivizaciji je imelo za posledico, da socialne reforme niso imele dejanskega učinka, ker so izzivale reakcijo drugih stanov in so razmajale vso gospodarsko stavbo Francije tako, da je vrednost franka stopnjema padala obenem s padanjem gospodarske proizvodnje in s podražitvijo življenja. Rezultat je bil ta, da je druga Blumova vlada stala pred prazno državno blagajno in ni vedela, kod bi vzela 50 milijard, ki so nujno potrebne predvsem za spopolnitev narodne obrambe. Od komunistov nahujskani kovinarski delavci pa so stopili v stavko in še danes stavkajo, tako da je popolnoma zastala gradba vojnih letal, ki je danes najvažnejše sredstvo vojaške obrambe dežele.

Kaj čuda, da je revoltirala sedaj tudi dobrosrčna, širokogrudna demokratična nrav francoskega naroda. V dveh letih je vlada ljudske fronte, od katere se je bil velik del francoskega naroda nadejal socialnega pomirjenja in narodne sloge po pametni izravnavi velikih socialnih nasprotij, gospodarsko delavnost in socialno ravnovesje tako razmajala ter pritirala strankarske in razredne strasti do take stopnje, da je naglo padel tudi ugled in položaj, ki ga je imela do nedavna Francija kot vodilna sila na evropski celini. Postala je revolucionaren kotel, iz katerega so venomeer bruhali večji in manjši nemiri drug za drugim, tako da je izgledalo, kakor da francoski narod sploh ne pozna več nobene discipline, da se ne zna obvladati in da je slepa igrača v rokah najhujše demagogije in anarhizma. Takó avtoritarni režimi, kakor vse ostale demokracije Evrope predstavljajo danes po veliki večini narod, ki z naporom vseh sil pod vladami, ki uživaje avtoriteto, in v ozračju socialnega miru dela na svoji notranji in zunanji okrepitvi, da bi srečno prestal enega najbolj kritičnih trenutkov evropskega političnega življenja po vojni in se obvaroval nove, še hujše katastrofe. Francija pa se je pod vlado ljudske fronte naglo bližala razmeram, ki bi jo bile morale privesti podobno kakor Španijo do krvave državljanske vojne, ki jo izrabljajo tuje sile, da narod podjarmijo sebi.

Pakt ljudske fronte z Moskvo Francije ni mogel rešiti iz tega položaja, ampak jo je narobe le še bolj slabil in poniževal. Dejanska aktivna podpora, ki jo je vlada ljudske fronte nujala španski rdeči strahovladi, je imela za posledico, da sta Francovo Španijo podprli Nemčija in Italija, ki tam resno ogrožata interese Francije in njenega afriškega imperija. Vzporednost francoske zunanje politike s sovjetsko je vzbujal vtis, kakor da se namenoma ogroža svetovni mir, ki ga hoče moskovska diktatura na vsak način izpodkopati, in ta videz je nudil moralno oporo njenemu največjemu političnemu tekmecu v Evropi, to je Nemčiji, dasi le-ta dobro ve, da francoski narod ne želi drugega kot poštenega miru. Vlada ljudske fronte je privedla Francijo v položaj, ki je tragičen in smešen obenem, da namreč francoska skrajna levica grozi avtoritarnim režimom z vojno, zahteva intervencijo v Španiji in je alarmirala vso mednarodno svobodomiselno in socialistično javnost, naj mobilizira zoper fašizem, v resnici pa francoski narod, kakor poudarja danes »Temps«, želi v Evropi mir, ki ga pa more ohraniti sebi in Evropi samo taka Francija, ki bo gospodarsko močna, socialno solidarna in oborožena tako, da jo bodo njeni nasprotniki spoštovali in se je bali. Takó pa se ima Francija zahvaliti edinole gosp. Blumu, da se je ustvarila velika Nemčija od Baltika do Karavank, ne da bi niti največja prijateljica oziroma zaveznica Anglija Francijo podprla, da bi se to preprečilo. Notranja slabost Francije in njena zunanja politika pod ljudsko fronto, ki je na eni strani hudo grozila, na drugi pa se vedno morala pred Nemčijo in Italijo umaknitt, je tudi vzrok, da je njeni prijatelji in zavezniki v Evropi niso mogli tako ceniti in se nanjo zanašati, kakor to želijo.

Zdaj imamo vlado radikala Daladiera, ki je edini mož v radikalni stranki, ki se terorju levice ni nikoli vdal. Poraz socialistične politike je tako velik, da si sedaj ne sme upati niti tega, da bi se postavila proti samoradikalni vladi gospoda Daladiera, pomnoženi s tremi ministri iz republikanske sredine v načelno opozicijo, ampak ga bo podpirala »od slučaja do slučaja«. Ker pa je treba sprejeti gospodarske in finančne reforme, da dobi vlada denarja v nujne potrebne obrambne namene, in ker se bodo ob teh reformah duhovi spet ostro ločili, tako da kompromis ne bo mogoč, zato so tudi dnevi Daladierove vlade šteti. Morala bo priti široka vlada združenih narodnih sil, da popolnoma stre komunizem, ki se bo moral umakniti pred elementarno silo francoskega narodnega duha, ki more edino rešiti Francijo iz njenega sedanjega poniževalnega položaja.

Glasovanje o priključitvi Avstrije k Nemčiji

Bürckel: „Danes je ljudstvo odgovorilo na Versailles in Saint Germain Usoda je postavila piko na razvoj“

Berlin 11. aprila. AA. DNB: Celokupni končni izid glasovanja na vsem nemškem ozemlju skupno z glasovi avstrijskih vojakov je po štetju agencije DNB naslednji: od 49,546.950 vpisanih volilcev jih je glasovalo 49,326.751 ali 99.555%; »da« je glasovalo 48,799.269 ali 99.0827%; »ne« pa 452.180 ali 0.91%; neveljavnih glasov je bilo 75.342.

Novi državni zbor se bo na Dunaju sestal 20. t. m. Zasedal bo v zgradbi cesarskega sveta. Dnevni red bo sestavil sam kancler Hitler, ki bo položil račune in upravičil svoje zadnje delo pred 800 soglasno izvoljenimi narodnimi poslanci.

V svojem govoru, v katerem je okrožni voditelj Bürckel sporočil Hitlerju izid glasovanja v Avstriji, je rekel med drugim tudi tole:

»Danes je ljudstvo odgovorilo na Versailles in Saint Germain. Mi Nemci smo danes v Avstriji dali svojo slovesno izjavo: Mi smo Nemci in pripadamo za vse večne čase samo Nemčiji in njenemu vodji. Časi, ko smo bili vazali naših neprijateljev, so za nami. Usoda je postavila piko na razvoj v preteklosti in odkazala novo bodočnost. Avstrijski narod je pokazal, da je kri naroda večji urejevalec njegove usode kot pa sile izven njegovih meja.

Vi, moj vodja, ste osvojili domovino za vse Nemce. Slovesno vam hočem izjaviti: pridni delavci v ubožnih predmestjih Dunaja so vam danes izrekli svojo najglobljo hvaležnost. Hotel bi vam, moj vodja, v imenu vseh Avstrijcev iz polnega srca vzkliknili:

Ti si največji Nemec med vsemi Avstrijci. Bodi torej njihov zaščitnik, ker te ljubijo nad vse: podaril si jim veliko domovino.«

Hitler je snoči odgovoril na poročilo, ki mu ga je z Dunaja sporočil Bürckel. Hitler je rekel:

»Mnogo sem pričakoval od svoje domovine. Toda izid tega glasovanja v vsem rajhu presega vsa moja pričakovanja. Jaz sem zelo srečen, da je Nemška Avstrija nazadnje na ta način pokazala svoje pravo razpoloženje in mi izkazala tako zaupanje. Ves nemški narod je potrdil zedinjenje Avstrije z rajhom in to je zame najvišje potrdilo vsega mojega dosedanjega delovanja. Ta trenutek je zame najponosnejši trenutek vsega življenja. Obenem izrekam nemškemu narodu in moji ožji domovini svojo največjo hvaležnost.«

Hitler se zahvaljuje maršalu Göringu za sodelovanje

Vodja in kancler Hitler je poslal predsedniku pruske vlade general-feldmaršalu Göringu tole brzojavko:

»Dragi feldmaršal Göring! Na današnji dan, ko ste pred petimi leti prevzeli mesto pruskega ministrskega predsednika, se z iskreno hvaležnostjo spominjam vašega zvestega sodelovanja za izgradnjo Nemčije. Kar ste storili v teh petih letih za okrepitev Nemčije, spada v zgodovino. Moja iskrena želja je, da bi še dolgo let sodelovali z menoj. S prijateljskim pozdravom Vaš Adolf Hitler.«

Zahvala tisku

Šef nemškega tiska dr. Dietrich je danes dopoldne sprejel zastopnike nemškega tiska in se jim v Hiterjevem imenu in v imenu propagandnega ministra zahvalil za delo tiska pri plebiscitni kampanji.

Do srede vse v zastavah

Zaradi veličastnega izida glasovanja o zaupanju in zvestobi vsega nemškega naroda svojemu vodji Hitlerju, sta dr. Frick in dr. Göbbels odredila, da morajo v vsem rajhu viseti zastave od ponedeljka do srede.

Vtis po svetu

Pariz, 11. aprila. b. Nekateri jutranji listi poudarjajo, da je plebiscit pravi triumf in največja zmaga Hitlerja, od kar je prišel na oblast. *Kar se ni posrečilo na zboru v Frankfurtu, kar se ni posrečilo Bismarku, se je posrečilo Hitlerju.* Sestavil je največjo Nemčijo. Za francoski tisk je z včerajšnjim glasovanjem nemški poraz v svetovni vojni dokončno izbrisan, *ker je Nemčija danes mnogo večja kot je bila l. 1914.*

Newyork, 11. aprila. AA (DNB) Včerajšnji plebiscit v Nemčiji je zbudil v USA globok vtis. »Newyork Times« označuje rezultat plebiscita kot sijajen dokaz nacionalne in plemenske solidarnosti nemškega naroda. List pravi, da je najboljši dokaz popolne Hitlerjeve zmage *že glasovanje v okraju Weddingu na Dunaju, ki je bil znan kot komunistično središče.* Tuji časnikarji so na licu mesta prisostvovali na voliščih načinu glasovanja in so mogli ugotoviti, da ti rezultati presegajo vse dosedanje volilne rezultate v Nemčiji.

London, 12. aprila. AA. (DNB) Vsi listi prinašajo izčrpna poročila, nekateri pa celo uvodnike, v katerih poudarjajo veliki pomen tega dogodka. »Times« pravi:

»Hitler ima prav, ko pravi, da so Avstrijci nemški narod, da prebivajo v nemški deželi in da žele sodelovati v življenju večje Nemčije. Ne glede na metode postopka ni bila angleška javnost čustveno nikoli proti zedinjenju med Avstrijo in Nemčijo. *To zedinjenje ni nikakšna zapreka za sporazum med Veliko Britanijo in Veliko Nemčijo. Očitno je, da bo to zedinjenje pomnožilo gospodarske vire in moč Nemčije. Dobro je, da bodo razgovori med Berlinom in Londonom med dvema močnima partnerjema.*

Praga, 12. aprila. AA. (DNB) Rezultat nemškega glasovanja priobčujejo vsi praški jutranjiki z velikimi črkami. »Gazzette am Montag« piše, da je enodušnost priključitve najpomembnejše dejstvo v tem zgodovinskem trenutku. Vsi češkoslovaški listi poudarjajo, da je dunajska češkoslovaška manjšina glasovala za priključitev in objavljajo uradno poročilo češkoslovaškega tiskovnega urada, da je pri glasovanju vladal popoln red in mir.

Naloge nove francoske vlade

Dobiti 15 milijard in izprazniti zasedene tovarne

Pariz, 11. aprila. b. Novo vlado so francoski politični krogi in pa javnost z izjemo skrajne levice in skrajne desnice sprejeli zelo ugodno. Splošno pričakujejo, da Daladierova vlada ni idealna rešitev, za sedanji čas pa več kot ugodna. Program Daladiera smatrajo kot edino ustvarljiv v sedanjem trenutku, vlada pa, ki bo prišla za njim, bo morala izvršiti tisti veliki program, ki ga Francija resnično potrebuje. Trenutno je predvsem potrebno, da oblast obvlada revolucionarnega duha, ki se je pretekli teden čutil že v vseh krajih. Od Daladierove vlade pričakujejo, da bo zares pričela vladati in da bo končno šla naprej, ne pa da se bo nadaljevala dosedanja taktika strank rušiti vlado za vlado. Kot prvi Daladierov uspeh smatrajo to, da se mu je posrečilo **znižati število ministrov in državnih tajnikov od 35 na 19.** S tem bo ekspedivnost vlade zelo okrepljena, kar je trenutno najvažnejše. Vse državne tajnike je Daladier odstranil, ker je smatral, da državi bolj škodujejo kakor pa koristijo. Ministri bodo sami reševali zadeve svojih resorjev in bodo za nje odgovorni. Ugodno je bilo sprejeto tudi to, ker je bil za zunanjega ministra imenovan Georges Bonnet, ki ga vsi smatrajo za zmernega politika, ki Francije ne bo tiral v ekstrem. Ni dvoma, da bo tradicionalna politika do Velike Britanije ostala nedotaknjena, toda Bonnet se bo istočasno trudil čimprej vzpostaviti prijateljske odnose tudi z Italijo. V zvezi s tem pričakujejo, da bo kmalu po podpisu italijansko-angleškega sporazuma v Rim postavljen nov francoski poslanik. Jutri se bo predstavila Daladierova vlada parlamentu in zahtevala zaupnico na temelju deklaracije. Daladier bo predvsem zahteval pet milijard frankov za potrebe državne blagajne, nato pa razpis notranjega posojila v višini 15 milijard frankov. Ni dvoma, da se bo ta razpis posrečil, ker so poslovni krogi prepričani, da bo šel Daladier po drugi poti, kakor je hotel iti Blum.

Daladier namerava urediti v pospešenem tempu notranje politične razmere. Tu gre predvsem za socialno gibanje in bo njegova prva skrb, da izprazni tovarne in da celotni problem postavi na zakonite temelje. Stavka kovinskega delavstva je stopila danes v četrti teden, ne da bi prišlo do sporazuma med delavci in delodajalci. Danes popoldne je bilo v ministrstvu za delo sklicana konferenca, da se zadeva te stavke likvidira. Minister za delo bo na podlagi vladnih pooblastil storil energične ukrepe za ukinitev stavke, ki ogroža program in načrt francoske narodne obrambe. Vlada ne bo dovolila, da se stvar naprej zavlačuje, temveč bo v razumnem predlogu zahtevala takojšen sporazum med delodajalci in delavci. Za pobijanje revolucionarnega duha pa bo vlada storila najostrejše ukrepe.

Vlada se bo jutri ob 16. predstavila parlamentu. Še prej pa bo seja kabineta. Predsednik vlade Daladier bo imel jutri ob 11 v vojnem ministrstvu ožjo ministrsko konferenco.

Na konferenci bo Marchandeau predložil svoje finančne načrte, ki bodo kot ministrska deklaracija dokončno sprejeti na seji ministrskega sveta isti dan popoldne. Po vsej priliki bo vlada zahtevala od parlamenta, da ji izglasuje posebna potrdila za nedoločen čas. Po debati v obeh zbornicah, to je v četrtek, pojde parlament na počitnice, trajajoče do srede maja.

Sporazum med Italijo in Anglijo dosežen

O Abesiniji bo govorila ZN

London, 11. aprila. c. Današnji dan je prinesel v angleško javno mnenje veliko senzacijo. V spodnji zbornici je popoldne predsednik vlade Chamberlain izjavil, da je angleška vlada dne 9. aprila poslala glavnemu tajniku Zveze narodov v Ženevo noto s pismom, v katerem ga prosi, naj vpiše na dnevni red prihodnjega zasedanja sveta ZN, ki se bo začela predvidoma dne 1. maja, tudi obravnavo pravnih posledic zaradi tega, ker izvaja Italija svojo suverenost nad Abesinijo. Angleška vlada opozarja glavnega tajnika ZN, da je že 5 članic sveta ZN priznalo izvajanje italijanske suverenosti nad Abesinijo in sicer Poljska, Romunija, Belgija, Ekvator in Letonska.

V spodnji zbornici je takoj začela opozicija zelo napadati vlado zaradi tega koraka, ki pomeni, da hoče tudi angleška vlada priznati italijansko suverenost nad Abesinijo. Poslanci so zahtevali podrobna pojasnila, predsednik Chamberlain pa jim je izjavil, da bo vsebina pisma kmalu objavljena.

V poznih popoldanskih urah je bilo pismo v resnici objavljeno. V pismu stoji, da je angleška vlada proučila abnormalni položaj, ki je nastal zaradi tega, ker Italija izvaja svojo suverenost nad Abesinijo, dočim so nekatere države — članice sveta ZN to že priznale. Zato opozarja vlada glavno tajništvo ZN, naj postavi to vprašanje na dnevni red prihodnjega zasedanja sveta ZN, kjer se naj prouče vse posledice tega stanja.

V Parizu so zaradi presenetljivega postopanja Anglije v abesinskem vprašanju nekoliko razburjeni. Večerni listi izražajo mnenje, da se je angleška zunanja politika zdaj popolnoma spremenila in ni več tisto, kar je bila v letu 1935. Zaradi abesinske vojne sta se Italija in Velika Britanija popolnoma razšli, zdaj sta se pa spet srečali.

Londonski dopisniki listov se vprašujejo, odkod ta sprememba in to v tako hitrem času, ki je pri Angležih precej redek. Listi pišejo, da se obema, Chamberlainu in Mussoliniju, zelo mudi. Chamberlain mora utrjevati svojo zunanjo politiko z zelo močnimi udarci na široko in globoko. Sam mora nadaljevati to pot in angleško javno mnenje čez noč postavljati pred jasna dejstva.

Mussoliniju pa je tudi bilo potrebno hitro urediti vse zadeve z Veliko Britanijo. Sporazum z Anglijo bo podpisan v Rimu v četrtek. Mudi pa se Mussoliniju baje zato, ker hoče imeti z Anglijo vse urejeno, ko pride 2. maja Hitler na obisk v Italijo.

London, 11. aprila. c. **Tukaj so se razširile vesti, da bo sporazum med Italijo in Veliko Britanijo podpisan v četrtek v Rimu**

Dunajska vremenska napoved: Menjaje oblačno, precej jasno v Južnih Alpah, ponoči slana, čez dan nekoliko toplejše in sicer malo nad 10 stopinj nad ničlo.

Zemunska vremenska napoved: Hladno vreme bo še trajalo. V zahodnih in severnih krajih bo prevladovala jasnost. Postopna zjasnitev sredi države in na vzhodu, pretežno jasno na jugu in zahodu.

Zagrebška vremenska napoved: Hladno in jasno.

Minister dr. Krek med železničarji v Mariboru

Na zborovanju kluba železničarjev JRZ

Maribor, 11. aprila.

Za včeraj dopoldne je Poverjeništvo kluba železničarjev JRZ v Mariboru sklicalo zborovanje svojih članov, ki so ga poleg številnih zavednih naših železničarjev posetili g. minister dr. Miha Krek, zastopniki upravnega odbora kluba iz Ljubljane, predsednik g. Pavle Masič, podpredsednik g. Ponikvar in tajnik g. V. Cimperman, mariborski župan dr. Juvan, podžupan Fr. Zebot, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, tajnik JRZ g. M. Kranjc in ravnatelj g. Fr. Hrastelj.

Zborovanje je vodil predsednik mariborskega poverjeništva g. I. Wurzinger, ki je po pozdravu gostov in članov predlagal pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Korošcu in prometnemu ministru dr. Spahi, ki so bile z odobravanjem sprejete.

Nato je prešel na dnevni red in podal besedo predsedniku upravnega odbora kluba železničarjev JRZ g. P. Masiču iz Ljubljane, ki je navedel razloge, ki so železničarje privedli do tega, da so se organizirali v posebnem klubu v okviru politične stranke. Vodstvo kluba more že sedaj reči, da se v svojih računih ni zmotilo in da je pri merodajnih faktorjih našlo za svoje delo v prid železničarskemu stanu toliko razumevanja, kolikor ga še nikdar poprej ni našla nobena strokovna organizacija. Železničarska organizacija je sedaj popolnoma izvedena ne le v Sloveniji, marveč tudi v drugih banovinah. Klub je dosedaj že mnogo dosegel. Uspehi njegovega dela pa se bodo še večali, če bodo v številčno močnem in zavednem klubu imeli naši voditelji dovolj moralne zaslombe.

Podpredsednik g. Ponikvar je govoril o strokovnem udejstvovanju kluba. Usmerjeno je bilo na zboljšanje železniških uslužbencev in na železniške ustanove kot take, ker se je klub dobro zavedal, da je usoda železničarjev odvisna od usode naših železnic, ki so v zadnjih letih pod prejšnjim režimom toliko propadle, da so strokovnjaki nad njimi že obupavali in da je morala priti energična vlada in roka, da jih je rešila popolnega propada. Za rešitev vprašanja železniškega osebja so se vodile že dolge in hude borbe. Od 74.000 železničarjev je 50% nenastavljenih ter so v tem oziru popolnoma izenačeni z industrijskim delavstvom. Leta 1920 je delavstvo dobilo začasen pravilnik, ki je za delavstvo kriviičen. Stojimo pred novim pravilnikom za žel. delavstvo. Klub je delal na to, da se novelizira zakon o drž. prometnem osebju, da se priznajo vsem železničarjem večje vozne olajšave, uspel je pri vprašanju službene obleke, dosegel, da se je stalež v prometni in postajni službi zvišal za toliko, da danes manjka le še 25 oseb. Klub je pri naših ministrih, poslancih in senatorjih našel popolno razumevanje ter je klubovo mnenje bilo vedno priznano kot merodajno.

Nato je živahno pozdravljen povzel besedo g. minister dr. Miha Krek, ki je uvodoma poudarjal, da je sedanja JRZ tista stranka, ki s svojimi voditelji dr. Stojadinovičem, dr. Koroščem in dr. Spahom posveča vso pažnjo železničarskemu stanu, ki ima Koroščev režim v prometnem resoru gotovo v lepem spominu. Dr. Korošec je vselej znal najti sredstev in potov, da so železničarji mogli blagodejno čutiti njegov interes zanje. Čeprav ima dr. Korošec v sedanji vladi drug resor, najdelikatnejši v današnjih razmerah — je živo zainteresiran na vseh železničarskih vprašanjih ter se vedno zavzema za njih pravilno in pravično rešitev. Gospod minister je nato podal pregledno poročilo o našem notranjem položaju, potem pa svoja izvajanja posvetil delu vlade za koristi železničarjev. Železničarski problem je del problema državnega uslužbenstva, kateremu je sedanja vlada morala pred 2 leti znižati prejemke, ker je ob prevzemu oblasti našla prazne državne blagajne. Čim pa se je stanje državnih blagajn zboljšalo, je vrnila svojim nameščencem del odtegljajev, vendar ni mogla vsega, ker je morala presežek svojih proračunskih dohodkov porabiti za popravilo starih železniških prog, ki jih je prejšnji režim tako zanemaril, da smo imeli nesreče, ki jih je povzročilo dezolatno stanje našega železniškega omrežja. Gotovo pa imajo železničarji sedaj občutek, da se bliža čas izboljšanja, saj vozijo po naših progah polne vlake, kar odpira državni blagajni nove vire dohodkov, iz katerih bo mogoče železničarjem dati, kar jim po pravici gre. Vlada na železniško osebje ni nehala misliti ter je v okviru možnosti ugodila njihovim željam. Prometni minister je dobil pooblastilo za novelo k zakonu, ki bo uredil železničarska vprašanja. Imenovana je že komisija, ki dela na tej noveli. V letošnjem finančnem zakonu je rešeno vprašanje starih in kronskih vpokojencev, ki se prevedejo na dinarske vpokojence.

Pripravlja se novela k delavskemu pravilniku, ki bo uredila starostno zavarovanje vsega žel. delavstva, nastavljenega in nenastavljenega. Zapostitev delavstva bo urejena. Nov pravilnik bo predvideval stalno število delovnih ur in število tega delavstva bo normirano.

Izdelan je pravilnik o službeni obleki, ki bo izdatke državne blagajne povečal za 8 milijonov dinarjev. Z njim bodo tozadevni prispevki nižjemu uslužbenstvu zvišani za 50%. Generalna direkcija pripravlja nov pravilnik, ki predvideva izboljšanje posebnih dohodkov osebja. Pri starem pravilniku so slovenski železničarji bili prikrajšani za 50%. Podpisan je že pravilnik o izpitih, ki jih morajo v svrho napredovanja polagati železničarji, pa jih niso mogli polagati, ker ni bilo pravilnika, in so bili zato občutno oškodovani.

Željam železničarjev po novih voznih olajšavah je prometni minister ugodil. Vsi uslužbenci imajo pravico do brezplačne selitve po železnici, upokojenci dobijo namesto dosedanjih 24 48 voženj in neomejeno število voženj do 60 km. Uradniki dobijo letno eno brezplačno karto za svojo služinčad. Letne karte za otroke upokojencev so dovoljene. Relacija za mesečne karte se poveča na 30 km. Ukinjena je taksa na delavske uputnice. Tudi delavci dobijo popust za prevoz pohištva po železnici. Znižane so tudi tarife za prevoz živil, gradbenega materiala za železničarje.

Vse to je dokaz, da ima sedanja vlada smisel za probleme železničarskih družin in da se trudi ugoditi železničarskim zahtevam, v kolikor je pač bilo možnosti.

Vlada bo vso svojo pozornost posvetila ustanovi drž. železnic in bo s tem ustvarjala lepše življenje železničarjev. Ob koncu je g. minister pozval vse delavce v strokovnem klubu, da politikom pri njihovem delu pomagajo in v tem sodelovanju ustvarjajo garancijo, da se bodo mogli veseliti vzajemnih uspehov.

Ob navdušenem aklamiranju g. ministru je nato predsednik Wurzinger zaključil uspelo zborovanje.

Na zborovanju je klubov tajnik g. Viktor Cimperman prebral spomenico, ki jo je predsednik Wurzinger izročil g. ministru s prošnjo, da izposluje uresničitev vseh v njej navedenih želj. Spomenico bomo objavili prihodnjič.

Udeležite se velikega nagradnega žrebanja!

Lastništvo »Slovenca« razpisuje drugo nagradno žrebanje za vse sedanje in nove naročnike dnevnega »Slovenca«.

Z žrebanjem, ki bo dne 7. julija t. l., bo razdeljenih 146 raznih bogatih nagrad.

Nekaj nagrad navajamo danes: Oprava za spalnico — dve nevestini opremi — kuhinjska oprava — dva šivalna stroja — pet radijskih aparatov — deset dvokoles — dve harmoniki — zaboj sladkorja — prašič (120—150 kg) — štiri vreče bele moke — obleke — štiri moške ure — štiri ženske ure — petkrat po 500 kg žlindre (gnojila — 5 brzoparilnikov — 5 plugov osipalnikov — 5 izruvačev za krompir — 3 dvodelne brane — 6 fotoaparatov — 2 pisalna stroja — knjižne zbirke in še druge nagrade, ki jih bomo objavili.

Do žrebanja imajo pravico:

1. Vsi sedanji naročniki dnevnega »Slovenca«, ki so nanj naročeni že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano za mesec julij.

2. Vsi novi naročniki, ki se na dnevnega »Slovenca« naroče vsaj za tri mesece in ki bodo plačali vsaj do 4. julija t. l. trimesečno naročnino.

Nagrad je veliko več in njih vrednost mnogo večja kot pri prvem žrebanju, zato se pravočasno naročite na dnevnega »Slovenca«!

Lastništvo »Slovenca«

Dva nova senatorja

Kakor smo že v nedeljskem »Slovencu« poročali, so kraljevi namestniki v imenu Nj. Vel. kralja in na predlog ministrskega predsednika imenovali dva nova senatorja gg. dr. Filipa Lazareviča in Jurija Paunkoviča.

* * *

Dr. Filip Lazarević je doma iz stare srbske družine v Boki Kotorski, ki jo omenjajo pisani dokumenti že v prvi polovici 15. stoletja. Tej družini je Rusija potrdila plemstvo že leta 1712, ker je podpirala Petra Velikega v bojih s Turki. Mnogi Lazarevići so se odlikovali v bojih z Beneško unijo. Zmerom so bili na strani Črnogorcev in so jim pomagali zlasti s smodnikom in svincem.

Rodil se je leta 1877 v Grblju. Mati mu je bila sestra znanega ruskega generala Jovana Topoviča-Lipovca. Osnovno šolo je dovršil v svojem rojstnem kraju, gimnazijo pa je začel v Cetinju, nadaljeval jo je v Dubrovniku in končal v Kotoru. Medicino je študiral na Dunaju, kjer je bil nekaj časa tudi predsednik »Zore«. Na lastne stroške se je udeležil Balkanske vojne kot prostovoljec v Črni gori in je dobil zato Danilov red in red sv. Save. V svetovni vojni je mnogo storil kot vojaški zdravnik. Zato je tudi danes eden izmed najbolj priljubljenih ljudi v Južni Dalmaciji. Kot predsednik Narodnega veča v Kotoru je sprejel srbsko vojsko, ko je prispela 9. novembra 1918. S svojimi tovariši v Narodnem veču je obvaroval in izročil srbskemu poveljstvu milijonske vrednosti v orožju in živežu. Za vse to ni ne zahteval ne dobil nobene nagrade.

V politiko je stopil zelo mlad, in sicer v radikalno stranko. Sodeloval je pri mnogih časopisih v Boki, Dalmaciji in Bosni. Prvič je kandidiral za poslanca leta 1931 v Boki in je prodrl z veliko večino. Leta 1935 je spet kandidiral, a zaradi posebnih okoliščin ni prodrl. Pripada JRZ.

Jurij Paunković se je rodil v Vršcu leta 1877. Gimnazijo je obiskoval v Belgradu, Kragujevcu in Kruševcu. Po končani maturi je študiral filozofijo v Curihu in Berlinu. Leta 1899 je odšel v Rusijo, kjer je leto dni predaval na vojaški gimnaziji v Orlu. Ker ni hotel leta 1901 prevzeti ruskega državljanstva, je zapustil državno službo in stopil leta 1901 kot uradnik v zavarovalnico »Salamandro«, leta 1903 pa v zavarovalnico »Rosio« v Petrovgradu. Leta 1910 je postal ravnatelj podružnice te zavarovalnice za Balkan s sedežem v Belgradu. V balkanskih vojnah je služil v vojnem ministrstvu kot tajnik zdravstvenega oddelka za privatno pomoč, v svetovni vojni je bil pa na jetniškem poveljstvu in nekaj časa poveljnik ujetih častnikov v Nišu. Po umiku čez Albanijo je odšel v Ženevo, kjer je ostal do konca vojne. Leta 1921 je ustanovil zavarovalnico »Rosia Fonsier« v Belgradu in postal glavni ravnatelj in član uprave zavarovalnice vse do danes. Že pred vojno je bil starešina sokolskega društva-matice v Belgradu in namestnik starešine srbske sokolske zveze. Takoj po vojni je deloval za obnovo sokolstva v zedinjeni državi in predsedoval leta 1919 sokolskemu zboru v Novem Sadu, kjer so proglasili zedinjenje srbskega, hrvatskega in slovenskega Sokola v Savez Sokola Srbov, Hrvatov in Slovencev. Od tedaj pa vse do ustanovitve SKJ je bil podstarešina Jugoslovanskega sokolskega saveza, z ustanovitvijo SKJ je pa postal drugi namestnik starešine samega ter je na tem mestu še danes.

Poljski prometni minister v Jugoslaviji

Belgrad, 11 aprila. m. Jutri bo dopotoval v Belgrad poljski minister Julius Ulrych, da vrne obisk našega prometnega ministra dr. Spaha. V Belgradu bo ostal nekoliko dni in se bo seznanil z našimi glavnimi prometnimi problemi. Imel bo tudi več konferenc z našim prometnim ministrom zaradi tesnejšega sodelovanja jugoslovanskega in poljskega prometa.

Maribor 11. aprila.

Danes popoldne je prispel z dunajskim brzovlakom v Maribor poljski prometni minister Julius Ulrych. Na kolodvoru so ga pričakovali naš prometni minister dr. Spaho, ban dr. Natlačen, generalni direktor državnih železnic inž. Naumović, župan dr. Juvan s podžupanom Žebotom, direktor državnih železnic v Ljubljani dr. Vončina in drugi odličniki.

Ban dr. Natlačen si je popoldne v spremstvu župana dr. Juvana in podžupana Žebota ogledal novo cesto Sv. Peter—Ložane, katere otvoritev bo 8. maja.

Popoldne so poljski prometni minister Ulrych, naš prometni minister dr. Spaho in ban dr. Natlačen nadaljevali pot proti Belgradu oziroma proti Ljubljani.

Konferenca Kmetijskih zbornic v Novem Sadu

Novi Sad, 11. aprila. m. Ob priliki mednarodne razstave je bila sklicana semkaj tudi konferenca kmetijskih zbornic. Ljubljansko zbornico sta zastopala podpredsednik Ivan Štrcin in glavni tajnik dr. Jože Lavrič. Na konferenci so se obravnavala aktualna vprašanja organizacijskega značaja in še nekatera najvažnejša vprašanja njihovega delokroga, ki se tičejo vseh zbornic. Sklenjeno je bilo, da se ponovno sestanejo o priliki ankete, ki jo prirejata banska uprava in Kmetijska zbornica v Ljubljani.

Osebne vesti

Belgrad, 11. apr. AA. S kraljevim ukazom je je premeščen za ravnatelja v 6. skupini na državni senjski rudnik inž. Branko Jovanović, dosedanji ravnatelj iste skupine v državnem rudniku v Vrbniku.

Belgrad, 11. aprila. m. S kraljevim ukazom je postavljen za asistenta splošne državne bolnišnice v Ljubljani v 7. pol. skup. dr. Slavko Rakovec, dosedanji sekundarni zdravnik v splošni državni bolnišnici v Ljubljani.

Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani so prestavljeni: v 6. skup. za višjega kontrolorja na postajo Trebnje Herman Lenassi iz postaje Novo mesto, za višjega kontrolorja v prometni komercialni oddelek Janez Kastelic s postaje Ljubljana gl. kol, oba po prošnji.

V 7. pol. skup. so napredovali: za kontrolorja na postaji Štore Jožef Božič, doslej na postaji Podnart-Kropa, za kontrolorja na postaji Podnart-Kropa Albin Puh, doslej na postaji Štore, za kontrolorja v kurilniški izpostavi na Jesenicah Frančišek Golob, doslej v kurilnici v Mariboru, za višjega prometnega uradnika na postaji Maribor gl. kol. Franc Sovre, doslej na postaji Vuzenica-Muta, za kontrolorja na postaji Šibenik Frančišek Gerl, doslej na postaji Rakek.

Prestavljen je višji finančni tajnik 5. skup. Egon Bayer iz zetske finančne direkcije k dravski finančni direkciji.

Mednarodni šahovski turnir

v Ljubljani se je začel

Ljubljana, 11. aprila.

Danes ob 11 so se zbrali udeleženci mednarodnega turnirja v veliki kazinski dvorani, kjer bodo igrali turnir. Klubov predsednik prof. Slavko Osterc je z lepimi besedami pozdravil inozemske, bratske z juga in domače šahiste ter želel vsem v teku turnirja v Ljubljani prav prijetne dneve. Pozdravil je tudi prejšnjega dolgoletnega klubovega predsednika, sedanjega častnega člana univ. profesorja dr. inž. M. Kasala. Vodja turnirja direktor dr. Tone Bajec je nato razložil udeležencem potrebne formalnosti ter predstavil svoje namestnike pri vodstvu turnirja, mojstra dr. Vogelnika, dr. Birso, Bolho, dr. Valentinčiča in dr. Severja. V turnirsko razsodišče je predlagal dr. Bajec dr. Milana Vidmarja, dr. Tartakowerja in dr. Astaloša, kar so udeleženci soglasno sprejeli. Pri žrebanju so izvlekli tele številke: 1. dr. Tartakower (Poljska), 2. Preinfalk, 3. dr. Vidmar, 4. Kostič, 5. L. Steiner (Madžarska), 6. dr. Trifunovič, 7. Bröder, 8. Szabo (Madžarska), 9. Nedeljkovič, 10. Tot, 11. Šorli, 12. Pirc, 13. dr. Aštaloš, 14. M. Vidmar jun., 15 Foltys (Češkoslovaška), 16. Furlani. Popoldne ob tričetrt na 3 se je pričelo prvo kolo. Srečali so se tile pari: dr. Tartakower—Furlani, Preinfalk—Foltys, dr. Vidmar—M. Vidmar jun., Kostič—Aštaloš, Steiner—Pirc, dr. Trifunovič—Šorli, Bröder—Tot in Szabo—Nedeljkovič. Prvoimenovani imajo bele figure.

Dr. Tartakower si je proti Furlaniju izbral dunajsko otvoritev. Furlani se je zelo dobro branil in ni pustil velemojstra, da bi prišel v prednost. Po radikalni izmenjavi figur sta zavila v končnico s kmeti, v kateri se je dr. Tartakower zaman trudil, da partijo dobi. Furlani je tako s svojim remijem poskrbel za malo senzacijo. Preinfalk je igral proti Foltysu damski gambit. Foltys je odgovoril z Laskerjevo varianto. Preinfalk je otvoritev igral zelo precizno, v srednji igri je prišlo do izmenjave težkih figur, nakar je bila partija prekinjena v boljši poziciji za Preinfalka. Dr. Vidmar je otvoril z damskim gambitom proti svojemu sinu Milanu, ki se je branil prav tako z Laskerjevo varianto. Čeprav je dobil dr. Vidmar v končnici kvaliteto, se je Milan žilavo branil in dosegel remis. Proti Kostiču je dr. Aštaloš odgovoril z damsko indijsko obrambo. Kostič je dal kmeta, s tem pa je dobil močan pritisk na b liniji. Toda dr. Aštaloš je s fino igro pariral napad in prešel v končnico s kmetom več. Partija je bila prekinjena. Vasja Pirc se je kot črni branil s siciljanko, dobil je kmeta, takoj nato pa se mu je zgodila nesreča, spregledal je kvaliteto. Vendar se je v nadaljevanju dobro branil in prekinil partijo, ki jo bo zelo težko dobiti. Dr. Trifunovič je v španski otvoritvi spravil Šorlija v težko pozicijo. Šorli je nato spregledal kmeta, pozneje pa je moral dati še enega. Partija je nedokončana. Bröder je proti Totu začel z damskim gambitom. Tot je odgovoril z Njemcovičevo varianto. V središčnici je po izmenjavi dam prišel Bröder v nekoliko boljšo pozicijo, toda po izmenjavi dam in trdnjav je nastala enaka pozicija. Szabo in Nedeljkovič sta v damskem gambitu igrala Laskerjevo varianto. V središčnici je prišel Szabo v prednost in odločil s prodorom na damskem krilu partijo v svojo korist.

Brez igre se je Šorli vdal dr. Trifunoviču. Partija Steiner—Pirc se je končala remis. Bröder je remiziral s Totom. Prav tako Kostič z dr. Aštalošem in pa Preinfalk proti Foltysu, ki sta igrala remis.

A. Pribičević, predsednik bivše SDS, odstopil

Zagreb, 11. aprila. m. Tajništvo bivše SDS v Zagrebu je izdalo obvestilo, da je Adam Pribičević, predsednik bivše SDS, poslal glavnemu odboru te politične skupine pismo, v katerem ga obvešča, da mu zdravstveno stanje ne dopušča, da bi še nadelje opravlja funkcije tako, kakor je želel, in da odstopa s predsedniškega mesta. Te funkcije je prenesel na glavni odbor bivše SDS.

Belgrad, 11. aprila. m. Semkaj je dopotoval znani francoski kirurg dr. Pierre Pival. Tekom dneva si je ogledal zdravstvene institucije v bolnišnici in obiskal več klinik.

Po španskih bojiščih

Pariz, 11. aprila. AA. (Stefani) Dotok miličnikov iz Španije na Francosko čedalje bolj narašča. Večina teh miličnikov se noče vrniti na Špansko. Tako je poveljnik rdeče 43 divizije izjavil, da se noče vrniti, pripravljen pa da je boriti se skupaj z nacionalisti proti svojim dosedanjim somišljenikom.

Salamanca, 11. aprila. AA. (DNB) Poročilo nacionalističnega poveljstva: Nacionalistične čete so dalje prodirale in zavzele važne postojanke. V odseku Trempa v severni Kataloniji so osvobodile šest vasi in zavzele pet važnih sovražnih postojank. Zaplenile so mnogo vojnega materiala. Na fronti v Estramaduri so nacionalisti krvavo porazili sovražnika v odseku Casaresu. Nacionalistično letalstvo je v valencijski luki nevarno poškodovalo dve republikanski ladji, v Buriani pa pristaniške naprave. Poročevalci s fronte javljajo, da so republikanci na estramadurski fronti prehodno zavzeli nacionalistično vas Carasceleo in poklali mnogo prebivalcev. Medtem ko se je nacionalistična garnizija zatekla v cerkev, da počaka pomoči, so republikanci pobili mnogo starcev, žena in otrok; ko so prišle nacionalistične čete, so našle mnogo trupel civilnega prebivalstva.

Mir pred nevihto

Rim, 11. aprila. AA. (Stefani). »Giornale d'Italia« objavlja vest, ki jo je poslal posebni dopisnik z bojišča pri Tortozi in v kateri pravi, da se je številnim prebivalcem mesta Tortoze posrečilo pobegniti in da so pristopili v nacionalistične vrste. Ti begunci iz Tortoze so izpovedali, da mostovi v Tortozi še niso porušeni, toda v mestu se je že pojavil upor proti komunistom. Ta upor pa je bil v krvi zadušen. Več oseb so ustrelili. Streljala jih je republikanska artiljerija. Mednarodna divizija, ki je bila izpostavljena srditim napadom legionarjev, se je umaknila s prvih postojank in je bila zamenjana z 68. divizijo. Poročajo, da so v Tortozo prispele nove mednarodne brigade. Pričakujejo, da se bodo na tem bojišču začeli hudi boji, ki bodo po svoji srditosti prekosili vse dosedanje, kar jih je bilo v španski državljanski vojni. Danes je bilo na tem bojišču zatišje.

Stavkovni val v Franciji se širi

Pariz 11. aprila. c. Danes se je stavka zopet začela zelo naglo širiti v kovinski industriji. Dopoldne je začelo stavkati 4000 delavcev v telefonski in brzojavni industriji, popoldne pa je ob 16 začelo stavkati 35.000 delavcev v Renualtovih tovarnah. Do večera je tako število stavkujočih kovinarjev naraslo na 100.000.

V Tunisu obsedno stanje

Tunis, 11. aprila. b. V Tunisu je po proglasitvi obsednega stanja zavladal mir. Politična zborovanja so prepovedana, prav tako se ljudje ne smejo zbirati po ulicah. Po glavnih ulicah neprestano krožijo vojaške patrulje in če koga najdejo, ki je kršil določbe obsednega stanja, ga takoj pripeljejo pred vojno sodišče, ki stalno zaseda. Pri komur najdejo orožje, se mora tudi zagovarjati pred vojnim sodiščem.

Paul Boncour izstopil iz republikanske socialistične zveze

Pariz, 11. aprila. c. Senatorja Paul Boncour in Maurice Violette in poslanec Raoul Brandon so izstopili iz stranke republikanske socialistične zveze. Paul Boncour je bil celo predsednik te stranke.

Češkoslovaški časnikarji za svojo domovino

Praga 11. aprila. AA. (ČTK) Češkoslovaško časnikarsko društvo, ki šteje več kot 800 članov, je imelo včeraj v Pragi svoj redni občni zbor. Sprejeli so resolucijo, ki pravi med drugim: Sedanji težki časi nalagajo vsem, posebno pa strankarskim časnikarjem, da upoštevajo potrebo po strpnosti in izravnanju strankarskih nasprotstev. Češkoslovaški novinarji gledajo odkrito dogodkom v oči in so trdno odločeni za obrambo svoje domovine.

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle o pomenu in nalogah RK

Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle bere na občnem zboru društva Rdečega križa svoj govor.

V nedeljo dopoldne je bil v Belgradu 50. redni občni zbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Udeležilo se ga je več ministrov, med njimi vojni minister general Ljubomir **Marič**, dalje patriarh srbske pravoslavne cerkve **dr. Dožič** in podpredsednik narodne skupšine Franjo **Markič**. Na občni zbor je prišel tudi predsednik društva Rdečega križa **Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle** v spremstvu predsednika vlade **dr. Stojadinoviča**, ministra dvora **Antiča**, maršala dvora Čolak-Antiča, prvega adjutanta Nj. Vel. kralja divizijskega generala **Hrističa** in brigadnega generala **Dekaneva**. Po pozdravnem govoru prvega podpredsednika društva Tomiča je imel knez namestnik Pavle naslednji govor:

»Druge dolžnosti mi žal onemogočajo sodelovati pri delu tega društva toliko, kolikor sem si to prvotno zamislil in želel. To pa ne bo zmanjšalo moje pažnje in moje ljubezni do društva, niti mojih stremljenj, da ustrežem željam blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja in da zadovoljim tudi vas ter vse ostale člane in prijatelje društva. Ideja Rdečega križa je osvojila do danes že milijone zvestih pobornikov, katerih število neprestano raste. Prepričan sem, da bo naš narod pravilno razumel in pravilno ocenil pomen dela Rdečega križa, ki mu je podlaga usmiljenje do revnih, in da bodo pri tem delu tudi v bodoče vztrajno sodelovali. V tem društvu Rdečega križa mora naš narod videti ne samo neko človekoljubno in koristno ustanovo, pač pa tudi podlago naše države pri njenem prizadevanju za mir in bratstvo med narodi. Kakor ste mogli iz poročila glavnih banovinskih odborov in iz poročila belgrajskega krajevnega odbora videti, je bilo delo društva v preteklem letu obilno in naporno. Mnogo je bilo doseženega, mnogo pa še čaka rešitve. Za to delo so nam potrebna znatna sredstva. Zato je treba predvsem skrbeti za to, kar je najbolj važno in najbolj nujno potrebno. Imeti moramo mnogo vztrajnosti, volje in ljubezni do poslanstva, ki smo si ga izbrali. Nadejam se, da bom pri vas in pri vseh odborih društva kakor doslej vedno naletel na popolno razumevanje za skupno in složno delo. Le na ta način bomo mogli izpolniti uspešno svojo tako važno in častno dolžnost. Zahvaljujem se vsem našim odborom in članom za sodelovanje in pomoč, posebno pa želim, da ponesete to mojo zahvalo vsem onim članom, ki jih danes ni tukaj, in da jih prosite, da tudi v bodoče z vso vnemo delajo na tem, da se ideja Rdečega križa čimbolj razširi in okrepi med ljudstvom v dobrobit naroda in države.«

Po govoru je Nj. kralj. Vis knez namestnik odšel s člani kraljevske vlade in patriarhom dr. Dožičem v manjšo dvorano, kjer je sprejel zastopnike iz raznih pokrajin, nakar je s svojim spremstvom zapustil dom Rdečega križa. Medtem se je občni zbor nadaljeval. Prebrano je bilo poročilo glavnega in nadzornega odbora, nakar sta oba odbora dobila razrešnico. Odobren je bil proračun glavnega odbora za l. 1938. V glavni odbor je bil od Slovencev izvoljen **dr. Fran Vidic**, vladni svetnik v pokoju iz Kamnika.

Dve konferenci ob Bosporju

V Carigradu sta se sestali časnikarska in gospodarska konferenca Balkanske zveze

Carigrad, 8. aprila.

»Pera palas« je poln diplomatov in časnikarjev. Stari Carigrad, ki je v svoji večtisočletni zgodovini videl vse kaj drugega, se za to malo ali sploh nič ne zmeni. Kaj mu je to, konferenca časnikarjev Balkanske zveze! Kaj je zanj konferenca gospodarske Balkanske zveze! Nič! Danes je Carigrad malomaren, brezbrižen, zagrnjen v svojo zagrizenost in zadreman v svojih sanjah o davnih stoletjih, ko je bil središče vsega sveta! Le nekaj črnookih in razkuštranih fakinčkov se je zbralo pri vhodu in v pričakovanju bakšiša ponujajo tujcu, ki ga sicer omalovažujejo, svoje usluge in svoje znanje zanimivosti, ki jih Kemalov Carigrad sicer že davno več nima, a katerih imena še vedno dražijo domišljijo ljudi, ki so prišli semkaj s prešernimi obrazi, da po svoje odkrivajo in doživljajo orient.

Dve konferenci sta zbrani v Carigradu: časnikarska in gospodarska. Najbolj važna je kajpada časnikarska. 41 nas je, iz Jugoslavije, Romunije, Grčije in Turčije. Za mir bodo delali 7 dni in za utrditev medsebojnega sodelovanja. Saj če tisk druži, se zbližujejo tudi javna mnenja, in če tisk razdvaja, rastejo tudi prepadi med narodi. Pustimo jih, da delajo v miru in nemoteno in da se okrepljeni vrnejo nazaj v svoje domovine. Časnikar, apostol miru...

Druga konferenca je diplomatska. Zbrali so se zastopniki štirih držav Balkanske zveze, da podpišejo sporazum o gospodarskem sodelovanju, ki naj štiri zaveznice še bolj trdno med seboj poveže za bodoče naloge, ki jih čakajo. Diplomati so kajpada bolj zapeti, bolj vase pogreznjeni. Tudi bolj skrbno počesani in lepše dišeči. Časnikarji so vsi nasmejani med njimi in razkuštranih glav. Diplomati bi radi bili resni in tihi. A ne gre. Pravijo, da ni prav, da sta obe konferenci v isti hiši. Bog pomagaj!

Konference so odprli v razkošni palači »Yildze«, ki jo je sultan Abdul Hamid postavil nalašč za prihod nemškega cesarja Viljema, ko je ta pred približno 30 leti prišel na obisk k turškemu sultanu, da ustanovi os »Berlin—Carigrad«, ki je takrat silno razburjala evropsko diplomacijo. Velesile so tudi takrat imele največ opravka z nemško zunanjo politiko. Ta nekdanja os se je zlomila v svetovni vojni...

Cesar Viljem je moral imeti svoje veselje s tem orientalskim razkošjem. »Yildze«, zgrajena iz belega in zelenega marmorja, stoji sredi božajočega zelenja na gričku ter gleda doli na Bospor in tja na azijsko obrežje, posejano z belimi vilami. Morda je Viljem tukaj zasanjal brezmejne sanje o cesarstvu, ki bi obsegalo Evropo in Azijo, ki bi segalo od Hamburga do Bagdada. Sanje, ki so se razpodile v dimih svetovne vojne in utonile v krvi milijonov, ki so jih plačali s svojim življenjem! Kje je danes Viljem? Nekje na Nizozemskem dremlje in odhaja počasi s tega sveta, pozabljen v njem, v katerem je toliko pomenil. Kje je danes sultan Abdul Hamid? Komaj se spominjajo njegovega imena, imena vladarja, ki je umrl v izgnanstvu, medtem ko je njegov narod zajelo hrepenenje po njegovem življenju. Kje je Carigrad, ponosni, bohotni, razkošni Carigrad, prestolnica Azije in Evrope? Tudi on se je umaknil živemu življenju, ki je čez njega milostno razprostrlo plašč pozabljenja. Od nekdanje veličastne »osi Berlin—Carigrad«, pred katero je pred komaj 30 leti trepetala Evropa, ni ostalo ničesar več, vse se je spremenilo, vse se je predrugačilo. Komaj spomin je ostal nanjo. V polnih valih je šlo čez njo življenje narodov in zopet dokazalo, da so zakoni življenja močnejši od sanj nekaternikov, ki bi jih radi ukinili v svojo korist. 30 let je minilo od takrat. Samo...

»Le »Yildze« je ostaha! Ta palača na griču ob Bosporu. Še lepša je danes, ko je nekoliko zanemarjena, ko njene dvorane nekam z začudenjem gledajo na popolnoma drugačen svet, ki jih je napolnil. «Yildze« je danes palača konferenc. Gardisti, ki so korakali pred njo, so izginili. Rezka povelja, ki so odmevala po hodnikih, da so žvenketali čudoviti lestenci iz kristala, so umolknila. Lakaji so se umaknili. Le drevje je bliže in božajoče pritisnilo okrog nje, ko da jo hoče skriti pred požirajočimi pogledi ljudstva, ki sedaj svobodno valovi sem gor do njenega vznožja. »Yildze« s svojimi razkošnimi dvoranami, kjer se razprostirajo preproge, ki so vredne cela premoženja; kjer se sramežljivo krivuljijo hodniki do tihih kotičkov, od koder se odpirajo čudoviti razgledi; kjer se hladno odbijajo zelene marmornate stene, ki jih božajo zopet preproge. Danes so tam konference. Diplomati s pustimi obrazi, razigrani časnikarji se podijo po njej, po tem edinem ostanku nekdanje razburljive »osi Berlin—Carigrad«, ter pripravljajo nove zveze, ki bolje ustrezajo potrebam narodov, ker služijo miru. Tudi po drugih 30 letih bo lepa »Yildze« še stala, toda Bog sam ve, čemu bo takrat služila...

Salonček, kjer je svoje dni rohnel Viljem in kadil svojo cigaro, so prepustil danes malim, prikupnim tipkaricam, da si tamkaj oddahnejo in malo popudrajo svoje noske. Soba, kjer je svoje dni cesar Viljem jedel, je danes spremenjena v kavarno, kjer konferenčniki pijejo svoje neštevilne kave, ki jih Bog sam ve od kod neprestano donašajo tihi sluge. Tam, kjer je spal, sedijo danes mrki predsedniki, ki so prepodili iz teh zidov ozračje zadremljenosti. Vsaj vtis je takšen.

Tam sem dobil starega našega prijatelja, ki sedi na važnem mestu v novi Turčiji, a ima tisti dobrodušni obraz, ki bi se mu še najbolje podajal fes stare, sedaj izginole otomanske države. Govoril mi je o konferenci, o načrtih, ki jih snuje nova Turčija na gospodarskem področju in pri katerih bi seveda rada računala na pomoč svojih zaveznikov. Takšna pomoč ne boli, je dejal. Velesile pomagajo, da, toda istočasno kupujejo verige, a nova Turčija verig ne sprejme. Od nikogar. Raje bolj skromno nastopa, se bolj skromno razvija, toda »svojo hrano beli s svojim lastnim surovim maslom«, je dejal in zamišljeno pogledal doli na Bospor. Malo je surovega masla tukaj, življenje je trdo; morda bo bolje novemu rodu, ki vstaja. O Jugoslaviji govori v vznešenih besedah. Proti Evropi odmaknjena leži, daleč od tukaj, ob prepihu evropskih tokov, ki semkaj na Bospor ne sežejo.

»Poglejte sovjetsko ladjo«, je dejal, in pokazal na mrko ladjo z dvema dimnikoma v spremstvu dveh kontrolnih ladjic, ki sta kot dva piščančka drsela za veliko kokljo. »Tako je danes«, je končal, skozi jih spuščamo, a k nam dostopa nimajo...«

Lepa navada - predno greš spat:
zobna pasta Chlorodont

„Dan velike Nemčije“

Milijon Dunajčanov pozdravlja Hitlerja
Sprejem, kakršnega na Dunaju še nihče ni imel

(Od našega posebnega poročevalca.)

Dunaj, 9. aprila.

Skoraj tisoč let je Dunaj središče Vzhodne marke, nekaj stoletij je bil glavno mesto nemškega in avstrijskega cesarstva, veliko vladarjev in cesarjev je sprejemal, velike proslave je videl, dogodkov, kot so bili današnji, pa mesto od svojega obstoja še ni doživelo. Nobenega svojega cesarja niso sprejemali Dunajčani s takim navdušenjem, s tako ogromnimi pripravami in tako paradnostjo, kakor vladarja nove velike Nemčije, Führerja Adolfa Hitlerja. Čez noč si je to veliko mesto nadelo

najlepšo obleko od svojega obstoja

Kljub nalivom in snegu ter hudemu mrazu, ki je nepričakovano nastopil, je bilo vso noč od včeraj na danes na tisoče delavcev na cestah, na tisoče rok je delalo z vso pridnostjo. Še včeraj je prišlo iz Nemčije veliko vagonov bal blaga za zastave, ker ga je na Dunaju zmanjkalo, danes zjutraj so pa te nove zastave že vihrale s poslopij, z jamborov vzdolž vsega Ringa, z ogromnih z zelenjem obitih stebrov, ki nosijo simbole narodnega socializma ter so postavljeni po vseh ulicah od Westbahnhofa do magistrata. Nemški propagandni avtomobilski vlak, ki je spremljal Hitlerja na njegovi poti skozi avstrijske dežele, je sinoči prispel iz Linza, danes zjutraj pa so bili že na vseh važneših križiščih, vzdolž vse poti, ki jo je napravil Führer na svoji vožnji skozi mesto, postavljeni zvočniki. Preizkušena propagandna režija ministra Göbbelsa je pokazala na Dunaju višek svojega mojstrskega znanja.

Več stotisoč ljudi iz province

je prispelo tekom noči in današnjega jutra s posebnimi vlaki na Dunaj. Na vse zgodaj se je znašlo velemesto v nenavadni živahnosti, ulice so bile prepolne ljudi, neprestano drve avtobusi in tovorni avtomobili, s katerih odmeva petje in navdušeni vzkliki — mladina in odrasli prihajajo iz okolice vsi v nestrpnem, slavnostnem razpoloženju, ki prevzema tudi Dunajčane. Trgovine, ki so bile zjutraj samo dve uri odprte, zapirajo svoje obrate, vedno več ljudi se zbira na ulicah, na križiščih je gneča, da jo policija komaj obvlada, vozovni promet v središču zastaja, ceste odmevajo od korakov čet vojaštva, SS in SA formacij ter mladinskih skupin, milijonska reka ljudi je usmerjena proti zapadni strani mesta ter se uvršča v špalir, ki sega vse od zapadnega kolodvora po Mariahilfer- in Babenbergstrasse do Ringa ter po Ringu do magistrata, od mestne hiše pa do hotela Imperial, ki si ga je Hitler izbral za svoj sedež. Milijon ljudi je v tem špalirju, ki se na velikem trgu pred magistratom izpreminja v valujoče jezero.

Sprejem Hitlerja na zapadnem kolodvoru

se je vršil ob 11.20. Hitler se je pripeljal s posebnim vlakom iz Linza. Vračal se je kot triumfator s svoje propagandne poti, ki ga je vodila v dolžini 10.000 km po vseh nemških pokrajinah in avstrijskih deželah. Sprejeli so ga njegov namestnik Hess, ministri dr. Göbbels, Himmler, general Daluege, državni namestnik dr. Seiss-Inquart z ministri avstrijske vlade in drugi odličniki. Svojevrsten je bil ta sprejem za nas, ki prihajamo iz dežel, kjer še prevladuje svečani cilinder s črno obleko: tukaj vse samo v uniformi, v Nemčiji je cilinder docela izginil, umaknil se je črnemu SS ali rjavemu SA kroju, ki je svečana obleka za vse pristaše narodnosocialistične stranke — kdor pa ni strankin pristaš, pa itak ne more biti javen funkcionar ter ga ni pri takih sprejemih.

Povsod, kjer se Hitler pojavlja, ga pozdravlja najprej mladina. Tudi danes so mu mlada dekleta prinesla šope cvetja — dočim je za ostalo občinstvo sinoči izšla ostra prepoved, da je strogo prepovedano metati cvetje iz špalirja na avtomobile Hitlerja in njegovega spremstva.

V počasni vožnji se je Führer odpravil po okrašenih ulicah v mesto. Izvidnica, ki je najavljala prihod njegovega avtomobila, je kakor na povelje sprožila na tisoče rok v špalirju, izzvala je iz tisočev grl »Sieg-Heil« krike — takoj za izvidnico pa je sledil avtomobil, v katerem je stal Hitler visoko vzravnan ter z iztegnjeno desnico odzdravljal na desno in levo. Za njegovim avtomobilom se je usula povodenj razkošnih vozov, v katerih se je vozilo njegovo spremstvo, ministri in visoki funkcionarji stranke in armade.

V mestni hiši

V viharju silnega pozdrava stotisočglave množice se je avtomobilski sprevod ustavil pred magistratom. Hitler je izstopil ter pregledal častne čete avstrijske, nemške vojske, svojih pretorijancev — krasne, kakor stroj delujoče telesne straže SS, častne čete SA in hitlerjevske mladine. Po pozdravu so pridrveli motorji odposlancev vseh nemških pokrajin, ki so se odpravili včeraj v glavnih mestih nemških dežel na pot, vozili so vso noč ter so danes opoldne prinesli pozdrave pokrajinskih strankinih organizacij svojemu Führerju. Nato je Hitler odšel na magistrat, kjer ga je slovesno sprejel dunajski mestni svet z novim županom dr. Neubacherjem na čelu. Hitler se je kratko zahvalil za njegov pozdrav, potem pa je pristopil k vrstam »dosmrtnikov« — pod bivšim Schuschniggovim režimom na dosmrtno ječo obsojenih narodnih socialistov, ki so prejeli to kazen zaradi soudeležbe pri julijskem prevratu leta 1935.

»Dan velike Nemčije«

Nepopisno pester je velik trg pred mestno hišo. Stotisoči, ki jih od široke dovozne ceste loči trojni špalir črnih pretorijancev SS, belosrajčnih Hitlerjevih mladcev in sivomodrih uniform Šupo-policije, valovijo kot morje, iz katerega se dvigajo beli jambori z rdečimi jadri kljukastih zastav. Stotisoči rok šinejo kvišku v pozdrav, ko se pojavi točno ob 12 Führer s častnimi gosti na stopnišču pred magistratom, pred njim pa stopa na balkon minister dr. Göbbels in odmevajo iz tisočev in tisočev zvočnikov po vsem Dunaju, vsej Avstriji in vsej Nemčiji njegove besede: »Razglašam dan velike Nemčije. Zastave kvišku!« Na to povelje so širom vse Nemčije razobesili zastave, po vsej ogromni državi je zastal ves promet. Na vseh nemških cestah so se ob 12 avtomobili ustavili, vlaki so zastali sredi proge, zrak je prešinil žvižg lokomotiv, rezek pisk tovarniških siren, donenje zvonov, ljudje pa so na cestah zaustavili svoj korak. 75 milijonov Nemcev je dočakalo »dan velike Nemčije« z dveminutnim molkom. Nad mesti so se istočasno pojavile eskadrile letal ter se je med piskanjem siren in zvonjenjem mešal ropot letalskih motorjev — najbolj ponosnega nemškega orožja. Izpred dunajske mestne hiše so izpustili 30.000 pisemskih golobov in ptice so ponesle v vsa nemška mesta — tudi v Danzig — veselo vest o velikem zgodovinskem dogodku. Bil je čudovit prizor, ko so frfotale vedno nove in nove trume teh snežnobelih in pisanih ptic iz kletk, nameščenih na ogromnih vojaških avtomobilih, se dvigale visoko v zrak, krožile nad mestom, se preplašeno umikale bobnečim bombnikom, ki so drveli po ozračju, nato pa so se obračale v vse smeri ter izginjale na obzorju. In istočasno se je umirilo na milijone delavnih rok v vseh nemških tovarnah, v rudnikih, zastala so kolesa strojev in vse delavstvo v vseh podjetjih je pristopilo k apelu, kakor ga nemški narod še ni doživel.

»Nemški čudež«

— tako nazivajo Nemci zedinjenje svojega naroda — je prevzel še nas, hladne inozemske opazovalce, ki smo v vrstah nemških časnikarjev kritično gledali na dogodke pred nami. Ko smo zrli na stotisoče, ki so molče, z dvignjenimi rokami pozdravljali »dan velike Nemčije«, smo v duhu gledali nazaj v zgodovino tega velikega naroda, ki je ena sama drama. Najbolj krvave borbe izpolnjujejo njegovo preteklost, kakor daleč

Nadaljevanje na 4. strani spodaj

Sloga med slovenskimi gasilci

Duh sloge in vzajemnega dela, ki vlada v slovenski gasilski organizaciji že od tedaj, odkar je vodstvo Gasilske zajednice prevzela nova uprava s starešino dr. Kodretom na čelu, se je izkazala tudi na občnem zboru Zajednice v nedeljo dopoldne. O tem občnem zboru je izčrpno poročal že »Poned. Slovenec«. Verandno dvorano hotela »Union« so napolnili delegati iz prav vseh okrajev Slovenije, koder so povsod organizirane gasilske župe. Občni zbor je vodil starešina dr. Kodre. Z občnega zbora so bile poslane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru, pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu, ministru za telesno vzgojo dr. Miletiču in ministru za notranje zadeve dr. Korošču. Prisrčno je dr. Kodre pozdravil zastopnika gospoda bana inspektorja dr. Logarja, nato pa je občni zbor počastil spomin umrlih gasilcev, zlasti dr. Opeke, mr. Bergmana in drugih.

Iz poročil, ki so jih podali starešina dr. Kodre, tajnik g. Franc Mežek, blagajnik g. Mihael Lah iz Kamnika in inšpektor inž. Dolenc, posnemamo, da je bilo do sedaj med slovenske gasilce razdeljenih nad 5000 odlikovanj. Koledarček je izšel v nakladi 4000 izvodov, glasilo »Gasilec« ima 3000 naročnikov. Obneslo se je tudi zavarovanje članov zoper nezgode pri požarih in v gasilski službi. To zavarovanje šteje sedaj že 6500 članov.

Število slovenskih organiziranih gasilcev se giblje okoli 31.000, ki so včlanjeni v 26 župah in v 942 priznanih četah. Najmočnejša je župa v Murski Soboti, ki ima 105 čet, po številu članstva pa je najmočnejša Ljubljana okolica, ki ima v 82 četah 2813 članov. Med četami je 933 prostovoljnih, 6 industrijskih, 2 zavodni in 1 poklicna. Lani je bilo na novo ustanovljenih 20 gasilskih čet. Iz gasilskega sklada je bilo četam podeljene podpore v znesku 643.000 din, ostanek 113.000 din pa prejme gasilska »Samopomoč«. Proračun za prihodnje leto obsega 886 tisoč din izdatkov.

Lani je bilo v Sloveniji 699 požarov, kar je mnogo manj kakor prejšnja leta. Med pogorelimi poslopji je bilo 597 ali 85% zavarovanih. Na teh poslopjih je bilo 16,713.000 din škode. Na nezavarovanih 102 poslopjih pa je bilo škode 1,316.000 din. Gasilske čete so sodelovale pri 668 požarih. Številni gasilci so bili pri gašenju bolj ali manj ranjeni, dva, Luka Kert in Valentin Vezjak pa sta pri gašenju požara v Prevaljah izgubila življenje. Slovenski gasilci imajo sedaj nad 600 gasilskih domov in orodišč, 663 ročnih brizgaln in 124 berglovk, 481 motornih brizgaln in cevi v skupni dolžini nad 213.000 m. Skupno premoženje gasilskih čet v Sloveniji znaša okoli 56 milijonov din.

Vsa poročila in razrešnica odboru so bila na zborovanju sprejeta soglasno, enako je občni zbor soglasno sprejel na znanje poročilo gasilske »Samopomoči«, ki ga je podal g. Zdravko Mikuš. »Samopomoč« prav lepo napreduje. Na znanje je vzel občni zbor tudi poročilo o pravilih gasilske »Nabavljalne zadruge«, katere ustanovni občni zbor bo v kratkem.

Letošnji občni zbor Gasilske zajednice nas je potrdil v prepričanju, da slovensko gasilstvo kljub mnogim oviram nevzdržno napreduje in da predstavlja elito človekoljubnih borcev v Sloveniji.

Kaj pravite?

V nedeljo smo slišali v Ljubljani govor neke Srbkinje, ki je s ponosom povedala, da je zastopnica »Kola srpskih sestara«. Skromni Slovenci in Slovenke smo se kar zgrozili nad tem »separatizmom«. Kaj bi mi Slovenci rekli, če bi se ob katerikoli priliki prijavila k besedi kaka gospa ali gospodična in bi izjavila, da je zastopnica »Kola (ali še bolje povedano koleza) slovenskih sester«! Če bi bilo v Ljubljani kakšno društvo »Kolo slovenskih sester«, bi bilo gotovo obdolženo ne vemo kakšnega separatizma. Nikomur pa ni padlo na misel, da bi izjavo ugledne Srbkinje tudi smatral za separatizem, kar seveda ni. Srbkinje so dovolj ponosne, da so obdržale ime svojega srbskega naroda tudi v svojem društvenem naslovu, toda na žalost je narodni ponos samo v Srbiji tako zakoreninjen, da ne pozna nobenih izjem. V Sloveniji je sicer večina Slovenk na svoje slovensko ime tudi ponosna, žal pa imamo tudi izjeme, ki jim je neprijetno že to, da so Slovenke in hčerke slovenskega naroda.

Koledar

Torek, 12. aprila: Julij, I. papež; Angelus, spoznavalec.

Sreda, 13. aprila: Hermenegild, mučenec; Ida, devica.

Novi grobovi

✝ **V Ljubljani** je zaspala v Gospodu 45 letna gospa Netti Jelen, soproga sanitetnega narednika vodnika v p. Pokojnica zapušča hčerki Bruno Volkar, ženo poštnega uradnika v Celju, in Silvo. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 13. aprila ob 2 popoldne iz zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče pri Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Svojcem naše iskreno sožalje!

✝ **Pri Sv. Juriju ob Taboru** je mirno v Gospodu zaspala Amalija Hribovšek. Pokopali jo bodo v sredo ob 10. dopoldne. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše sožalje!

✝ **V St. Jerneju na Dolenjskem** je včeraj nenadoma umrl g. Franjo Golob, šolski upravitelj. Pogreb bo v sredo ob 3 popoldne. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

✝ **V Šmarjeti pri Rimskih Toplicah** je umrl g. **Jožef Sluga,** načelnik hranilnice in posojilnice. Bil je tudi predsednik katoliškega prosv. društva v Šmarjeti. Operiran je bil v ljubljanski bolnišnici, včeraj pa, ko so ga prepeljali domov, je izdihnil tik pred hišo. Pokojnik je bil ugleden in splošno priljubljen mož, ki so ga vsi spoštovali. Naj počiva v miru! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Oglase za velikonočno številko

ki izide že veliko soboto zjutraj v zelo pomnoženi nakladi in bo vse praznične dneve ležala na mizah naših družin, naj izvolijo cenj. inserenti pripraviti in oddati kar največ mogoče že v **prvi polovici** tekočega tedna. — V zadnjih dneh je namreč pričakovati večjega pritiska, ker bo pač **vsak hotel oglaševati** za Velikonoč v našem **najbolj razširjenem dnevniku Slovencu** in bo tedaj v zadnjih dneh zelo težko upoštevati vse želje cenjenih oglaševalcev.

V Vašem interesu Vam torej svetujemo: ne odlašajte z naročilom.

— **Za materinski dan priporoča Jugoslovanska knjigarna** sledeče prizore in igrokaze: p. Krizostom: **Otroške igrice. V. zvezek:** Zvezda (prizorček), Naočniki (igrica v 2 dejanjih), Mimičin praznik (deklamacija), Če tvoja mamica je v letih (deklamacija). — **VI. zvezek:** V Indijo Koromandijo (igrica v 5 dejanjih), Materinski dan (deklamacija), Ali poznate mojo mamico (deklamacija). — **VII. zvezek:** Mamičin najlepši dan (prizorček), V boj za mamico (otroški prizorček v 2 dejanjih), Kadar praznuje mamica svoj god (prizorček), Materina pot (deklam.). — Vsak zvezek stan 4 din. **Slovenski materi** (Mladi oder) I. zvezek: Mirko Kunčič: Slovenski materi (zborna deklamacija), Živi in mrtvi materi (spevoigra), Cilka in njena punčka (vesela igra), Mladi uporniki (igra v 3 dejanjih), Za srečo (recitacija v 6 slikah), Prodajalka Metka (igra v enem dejanju), 20 din, glasbene točke 6 din. Savinšek: K mamici, 4 din.

— **Izlet v Grčijo** s posebno zanimivim sporedom priredi Zveza za tujski promet v času od 20.—26. aprila. Informacije in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

— **Za veliko noč: Trst-Gorica-Opatija-Reka-Benetke-Padova-Milano (na velesejem)-Rim.** Prijavite se takoj pri Putniku v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— **Kolesarji!** Za veliko noč kolesarski izlet v Postojno in Postojnsko jamo ter Gorico—Trst. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, hotel Slon, tel. 26—45. Vhod iz Prešernove ulice.

— **Bosna zahteva elektrifikacijo.** V nedeljo je bila v Sarajevu skupščina bosanskih industrijcev. Na skupščini je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo normalizacijo železniške proge vzdolž Bosne do projektirane luke Ploče. Dalje zahtevajo graditev kaloričnih in hidravličnih električnih central, s katerimi naj se omogoči elektrifikacija Bosne in Hercegovine.

— **Velik vihar nad Primorjem.** Nad našim Primorjem je divjal v soboto in nedeljo velik vihar. Veter je divjal s hitrostjo 80 km na uro. Dalmatinsko Zagoro in planina Mosor je pokril sneg. V bližini Stobriča pri Splitu je vihar raztrgal jadra jadrnice »Mali Frane«. Jadrnica se je pričela potapljati. Moštvo je poskakalo v reševalne čolne in se rešilo, medtem ko se je ladja potopila. V bližini otoka Čijovo sta se potopili še dve jadrnici. Velik italijanski tovorni parnik »Ariosto« je hotel pristati v splitski luki, ni pa mogel vreči zaradi viharja sidra ter je moral odpluti iz pristanišča. Več jadrnic je vihar vrgel ob pečine.

— **Prvi češkoslovaški izletniki na Jadranu.** V nedeljo je v Split dospel prvi posebni vlak iz Češkoslovaške, s katerim je pripotovalo na naš Jadran več turistov iz Prage.

— **Sanoped zanesljivo** prepreči otišance, omili kurja očesa, povzroči lahko hojo, četudi je tesna obutev.

— **Slabotne, slabokrvne in počitka potrebne** čitatelje opozarjamo na znano »Serravallo« kinavino z železom, o katerem se je nad 10.0000 zdravnikov pohvalno izrazilo. Dobiva se v vseh lekarnah. Reg. S. 3290. 24. II. 1933.

— **Za veliko noč v Trst, Gorico, Opatijo, Reko, Benetke, Padovo, Milan (na velesejem) in Rim. Prijavite se takoj pri »Putniku« v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah.**

Samo še danes in jutri ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Ogle te si film, o katerem govori vsa Ljubljana! Tekmovanje za dragocena darila.

Abus de confiance v glavni vlogi **Danielle Darrieux**

Zloraba zaupanja

Vse dosedanje predstave razprodane!

Danes kličemo telef. abonente od 10–12 dop. in od 16–18 pop.

Kino Union Telefon 22-21

— **Predsednik senata v Splitu.** V Split je dospel predsednik senata dr. Želimir Mažuranič.

— **Radiofonska oddajna postaja** obvešča svoje naročnike, da bo ves čas mednarodnega šahovskega turnirja oddajala vsaki dan poročila ob 23. Poročal bo. g. Mirko Kragelj.

— **Banovinsko tajništvo JRZ v Mariboru** želi vsem članom in funkcionarjem ter prijateljem JRZ vesele velikonočne praznike. — Od velikega četrtka do velikonočnega ponedeljka je pisarna tajništva zaprta.

— **April prinaša mraz, led in sneg.** Sredi aprila se je pojavil znaten padec toplote. Včerajšnja jutranja temperatura je znašala 1 stop. nad ničlo. Na Barju je po jarkih stoječa voda zmrznila in prav tako na dvoriščih v banjah in čebrih. Zjutraj je bila do 2 cm debela ledena skorja na mnogih barjanskih krajih. V nedeljo so okoli Škofeljce tja proti Turjaku naletavale redke snežinke. Vreme je močno vetrovno, a sončno. Aprilski mraz pa je povzročil že mnogo škode po sadovnjakih. Na nekaterih krajih so uničene lepo cvetoče češnje, marelice in breskve.

KINO SLOGA Telef. 27-30

„Maneža“ Film iz cirkuškega življenja

— **Šahovski turnir v Ljubljani.** Ljubljanski šahovski klub je prejel od prometnega ministrstva naknadno odločitev (M. S. br. 7469/38 z dne 7. aprila), da velja znižana (50%) voznina od 5 do 30. aprila 1938.

— **Nov radijski aparat izumljen.** Po 10 letnem delu je finančni inspektor Herman Bužič v Banjaluki konstruiral dvocevni radijski aparat z zgolj eno žepno baterijo štirih voltov brez anodnega toka. Na tem aparatu more poslušalec ujeti vse večje evropske postaje. Če pa uporabi poslušalec za ta aparat 10 žepnih baterij, more ta aparat sprejemati tudi na zvočnik. Namesto žepnih baterij pa se da na aparatu uporabiti tudi vsak akumulator na najmanj 14 voltov. Ta aparat sprejema na kratke, srednje in dolge valove. Njegova konstrukcija je zelo preprosta. Izumitelj Bužič namerava aparat prijaviti patentnemu uradu.

— **V Ljubljano pripeljani kranjski vlomilci.** Od 15. marca naprej tja do 4. aprila so bili v kranjski okolici izvršeni trije večji vlomi. Kranjskim orožnikom se je kmalu posrečilo poloviti 5-člansko vlomilsko tolpo, ki se je okrog potikala in živela že od lanskega poletja brez posla. V ljubljanskih zaporih sedaj čakajo na sodbo: Jernej Arnolj, 24-letni pekovski pomočnik iz škofjeloške okolice; France Cilenšek, 27-letni rudar iz celjske okolice; Miha Prebek, 27-letni krojaški pomočnik iz Ogulina; Pavel Premk, 26-letni krojaški pomočnik iz kamniške okolice, in Jože Viršek, 27-letni trgovski pomočnik iz Kranja. Prva dva sta nastopala kot glavarja tolpe. Snovala sta skupno načrte za nočne vlomilske pohode, ostali trije pa so jima pomagali. Pri treh nočnih vlomih so nakradli raznega blaga za 18.492 din.

— **Izpremembo rodbinskega imena** je dovolila banska uprava dravske banovine Jožefu Osel, rojenemu in pristojnemu v občino Šmlednik v kranjskem okraju, v Oblak. Ta izpremenba rodbinskega imena velja tudi za njegovo zakonsko ženo Terezijo roj. Zupanc.

vidimo nazaj: rod proti rodu, pleme proti plemenu, papeži proti cesarjem, katoliki proti protestantom, Prusi proti Avstrijcem — in na zaključku države proti državam s strašnim zlomom leta 1918. Razumeli smo sedaj občutke tega naroda, razumeli velikansko oboževanje, ki ga čuti do Hitlerja, ko mu je največja in najspretnejša propaganda, kar jih zgodovina pozna, na edinstven način predočila, da je sedaj konec vseh teh bratomornih sporov, konec razdiralne nesloge, da gre zdaj ves narod združen boljši usodi nasproti.

Film sedanjosti! **Kino Matica**

Če umolknejo topovi...!

— **Foto-amaterji in začetniki,** ne zamudite zelo ugodne prilike, ki vam jo nudi **Jugoslovanska knjigarna** v teh dneh. Okoristite se z zelo cenenim nakupom aparatov in vseh v fotografsko stroko spadajočih potrebščin. Več vam pove današnji oglas.

Ljubljana

v torek, dne 12. aprila 1938.

Gledališče

Drama: Torek, 12. aprila: »Nočna služba«. Premiera. Premieraški abonma. — Sreda, 13. apr.: »Gospodična Julija«. »Snubač«. Red Sreda. — Četrtek, 14. aprila: Zaprto. — Petek, 15. aprila: Zaprto. — Sobota, 16. aprila: Zaprto. — Nedelja, 17. aprila: »Pokojnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 18. aprila, ob 15: »Rdeče rože«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ob 20: »Nočna služba«. Izven.

Opera: Torek, 12. aprila: Zaprto. — Sreda, 13. aprila: »Jakobinec«. Red Četrtek. — Četrtek, 14. aprila: Zaprto. — Petek, 15. aprila: Zaprto. — Sobota, 16. aprila: Zaprto.

Prireditve in zabave

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi drevi ob 7 (po postni pridigi) v frančiškanski dvorani **»Jezusovo trpljenje v živih slikah«.** Da ne bo navala pri večerni blagajni, prosimo p. n. občinstvo, da si preskrbi vstopnice v predprodaji v pisarni Pax et bonum po 6, 4, 3 in 2 din.

Predavanja

Zadnje poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovnega društva v letu 1937-1938 bo drevi ob 18.15 v mineraloški predavalnici univerze. Predaval bo gosp. prof. Maks Wraber o temi: »Botanična ekskurzija v Vzhodne Karpate in poljsko Podolje«.

Sestanki

Dekliški krožek Ljubljana-mesto ima drevi točno ob 8 sestanek v društveni sobi v Vzajemni zavarovalnici.

Dekliški krožek Trnovo ima drevi ob 8 sestanek. Predaval bo g. dr. Osolnik. Udeležba je za članice obvezna. Novinke vabljene.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Leustek, Reljeva 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

Danes ob 7. uri zvečer v frančiškanski dvorani

Jezusovo trpljenje

v živih slikah

1 **Sporazum v krojaški stroki.** V nedeljo popoldne je bila podpisana sporazumna pogodba med krojaškimi mojstri in krojaškimi pomočniki, ki so zadnjih 6 dni stavkali. Za vse tri kategorije je bil končno dosežen sporazum v vseh bistvenih točkah ter je bila odobrena v načelu kolektivna pogodba, ki pa se bo pozneje še dokončno stilizirala. Včeraj so krojaški pomočniki že začeli delati.

1 **Franje Tavčarjeve slovo od Ljubljane.** V poročilu pod tem naslovom v »Ponedeljskem Slovencu« ni bilo omenjeno, da so se udeležile pogreba zastopnice Križanskega reda in okoli 20 gojenk iz zavoda »Josefinum«, ker je bila pokojnica predsednica Društva krščanske ljubezni. Mladina z uršulinske gimn. se ni udeležila pogreba.

1 **Izlet v Postojnsko jamo.** Do sobote se sprejemajo prijave za izlet v postojnsko jamo, ki bo na velikonočni ponedeljek, dne 18 t. m. Z izletom v jamo je združen tudi koncert Glasbene Matice ljubljanske v jami. Stroški za prevoz, potni list in vstopnico v jamo znašajo 75 din. Otroci do 10. leta plačajo polovico. Prijave sprejema Putnik v svojih biljetarnicah.

1 **Dr. Kallay od 11.—18. aprila ne ordinira.**

1 **Nesreča ljubljanskega potnika.** Včeraj je neki zasebni avtomobil pripeljal v bolnišnico 28 letnega trgovskega potnika Petra Milanoviča, stanujočega v Novih Jaršah. Milanovič se je peljal s kolesom v bližini Krtine. Na strmem klancu mu je odpovedala zavora na kolesu. Butnil je ob obcestni kamen in nezavesten obležal. Poškodoval se je hudo na glavi in po vsem telesu. Slučajno je mimo privozil omenjeni avtomobil, ki je Milanoviča odpeljal v Ljubljano.

1 **Zobozdravnik dr. Rodoschegg** ne ordinira od 13. do 25. aprila.

Dentist Palovec

Kongresni trg

od 13 do 20. aprila ne sprejema

1 **Ljubljanska podružnica SVD** je zaključila koncem marca tedenska predavanja, ki jih je v zimskem času redno nudila svojemu članstvu in vsem interesentom. Sedaj spomladi, ko se pričenja življenje in delo po naših vrtovih, bo prirejala **strokovna vodstva po ljubljanskih vrtovih** s sodelovanjem izkušenih in priznanih strokovnjakov, po možnosti pa tudi daljše izlete v poučne namene. Prvo tako strokovno vodstvo bo **v sredo, dne 13. t. m. ob 4 popoldne po sadnih vrtovih na Mirju.** Sestanek na Groharjevi cesti pri vili g. viš. sadj. nadzornika v p. in predsednika SVD Martina Humeka, ki je blagovolil prevzeti vodstvo. Člani in gostje dobrodošli.

1 **Odbor podružnice Ferijalnega saveza na III. drž. realni gimnaziji** javlja, da je bila češkoslovaška akademija iz tehničnih razlogov preložena, toda brez krivde odbora.

1 **Opozorilo telefonskim naročnikom.** Vse telefonske naročnike, vključene v avtomatsko telefonsko centralo pošte Ljubljana I, vljudno opozarjamo, da poteče 15. aprila rok plačila telefonske naročnine in dolžnih obrokov instalacije. Naročniku, ki zamudi rok, se po predpisih telefonskega pravilnika telefon začasno izključi iz prometa, za zopetno vključitev pa mora plačati naročnik takso 100 din. Za vsa aktuelna pojasnila kličite telefon 43-07. — Pošta Ljubljana I.

1 **Novo ofertalno licitacijo za dobavo strupov** je razpisalo mestno poglavarstvo ter zato opozarjamo interesente na razpis v »Službenem listu« kos 30, ki izide v sredo, 13. t. m.

1 **Posestna sprememba.** Kmetijska družba v Ljubljani je kupila od trgovca Josipa Verliča in njegove soproge Ane roj. Ovčjak hišo na vogalu Škofje in Vrhočeve ulice št. 10 odn. št. 2 za okoli 1,400.000 din.

1 **Dovoljena parcelacija stavbnega sveta.** Tvrdka I. Knez, komand. družba v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 1, je lastnica velikanskega zemljiškega sveta, ki spada pod vl. št. 337 in 206 k. o. Spodnja Šiška. Obstoji iz 14 parcel. Mestna občina je tvrdki I. Knez dovolila parcelacijo sveta pod pogojem, da tvrdka odstopi mestni občini ljubljanski brezplačno ves za javna pota in ceste potreben svet. To je bilo sedaj izvršeno in je v zemljiški knjigi okrajnega sodišča zaznamovana parcelacija sveta.

Zgodnja strela

Planina pri Črnomlju, 10. aprila.

V petek popoldne 8 aprila je nastala pri nas huda nevihta. Med nevihto je strela udarila v hruško in v skedenj Matije Spreitzerja. Poleg Spreitzerjevega skednja je zgorela tudi šupa Jožefa Königa. Največja sreča v nesreči je bila, da je veter vlekel stran od vasi, drugače bi vsa vas zgorela. Domači gasilci s svojo motorko so bili takoj na mestu in so se dobro izkazali. Vse škode je okoli 10.000 din.

Maribor

m **Led in slana.** V včerajšnjih jutranjih urah je v mariborski okolici pritisnil tak mraz, da je, kakor nam poroča prijatelj našega lista iz Radvanjske ceste, na dvorišču v posodi zamrznila voda. Slana je sadno drevje popolnoma posmodila.

m **Velikonočne koroške razglednice** mariborske podružnice Branibora dobite po dinarju v knjigarnah in trafikah. Kupujte, podpirajte narodnoobrambno delo!

m **Trgovine na veliko boto.** Združenje trgovcev za mesto Maribor opozarja, da smejo biti trgovine s špecerijskim, kolonialnim blagom in delikatesami ter sploh trgovine z živili odprte na veliko soboto samo do sedmih zvečer. Vse druge trgovine pa, ki se ne bavijo s prodajo živil, morajo biti brezpogojno zaprte že ob petih.

m **Novi grobovi.** Umrli so: Jožef Slokan, 76-letni zasebnik; Maček Karel, 58 letni progovni delavec na Teznem: v Nasipni ulici 48 na Pobrežju pa je umrla 80 letna zasebnica Jožefa Rezman. — Naj počivajo v miru, sorodnikom naše sožalje!

Perutnino in specerijo

v veliki izbiri dobite v trgovini

TRAVIZAN

Maribor, Stolna ulica 4. — Se priporoča!

m **Akademija srednjih in meščanskih šol.** Mariborske srednje in meščanske šole so v nedeljo dopoldne priredile v unionski dvorani uspelo glasbeno akademijo, na kateri so nastopili zbori in orkestri vseh teh zavodov. Akademijo so poleg številnih dijakov in njihovih staršev posetili profesorji z ravnatelji zavodov na čelu.

m **Službe je obetal.** Že večkrat se je dogajalo, da razni goljufi izrabljajo stisko, v kateri živijo brezposelni, ter jim z obljubo, da jim bodo preskrbeli službo, iztisnejo zadnje prihranke. Tako je v zadnjem času 19 letni tkalec Franc Černčec iz Studencev ogoljufal pet brezposelnih delavcev in delavk, ki jim je proti plačilu 100 din obljubljal službo v tekstilni tovarni. Lahkoverneži so mu nasedli in so še ob tisto, kar so imeli. Žandarmerija je ugotovila, da ima Černčec na vesti že tatvino ženskega kolesa, ki ga je izmaknil v neki tekstilni tovarni.

m **Karambol.** 27 letni ključavničar Franc Tacer je v nedeljo zvečer z vso silo z motorjem zavozil v cestno ograjo v Studencih in dobil težke poškodbe na glavi in na nogah. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico.

Pozor! Žrebanje pred durmi!

Jutri (13. t. m.) se prične novo kolo drž. razredne loterije. — Kdor še nima srečke, se naj nemudoma in zaupljivo obrne do naše hiše sreče in pooblaščene glavne kolekture

Bezjak - Maribor

Gosposka ulica 25 Telefon 20-97

Cela srečka stane Din 200·—, polovica Din 100·— in četrtinka Din 50·—.

m **Vlom v tabernakelj.** V nedeljo zvečer je mariborska policija prejela telefonično obvestilo, da so neznani storilci v noči od sobote na nedeljo vlomili v cerkev na Polenšaku ter iz tabernaklja odnesli monštranco, pozlačen kelih, pozlačen ciborij in svečnike, relikvarij in oltarne prte. Na kraj vloma sta se odpravila mariborski daktiloskop Grobin in Medvešček ter ugotovila, da so vlomilci najprej skušali vdreti skozi vrata v zakristijo, kar se jim pa ni posrečilo. V notranjost cerkve so nato prispeli na ta način, da so dvignili iz tečajev stranska cerkvena vrata. Škode sa vlomilci povzročili za 12.000 din. Oblasti so vlomilcem na sledu.

m **Požar.** V Hudem kotu v občini Ribnica na Pohorju je posestnici Amaliji Zapečnik zgorela kmečka žaga. Do požara je prišlo zaradi tega, ker je žagar odšel spat in pustil goreti ogenj, ki ga je zakuril v uti, ki je stala v bližini žage. Kako je plamen preskočil na žago, ni bilo mogoče ugotoviti.

Gledališče

Torek, 12. aprila: Ob 20. »Dva ducata rdečih rožc. Red A.

Iz Julijske krajine

Hudajužna v Baški dolini. V naši mali gorski vasi smo po dolgem čakanju končno vendarle dobili električno razsvetljavo. Imamo nekaj javnih žarnic, s katerimi se kar postavljamo in nekaj posestnikov si je dalo napeljati elektriko za domačo uporabo.

Suša in cene. Zadnjo nedeljo ponoči smo imeli v vsej Julijski krajini močan naliv, ki je bil za razsušeno zemljo pravi božji blagoslov. Suša sicer še ni premagana, vendar so si od precej krepke moče dobro opomogle vrtnine in tudi za njive in travnike je minila najhujša nevarnost. Ker je še vedno hladno — po Trnovski planoti, po Nanoškem pogorju in Tolminskih hribih je z dežjem padal tudi sneg —, pa zelenje le počasi leze na dan. Nič ne uživamo prave spomladanske lepote, ko občudujemo v Brdih, po Vipavskem in na Krasu bohotno cvetoče sadno drevje, a so oranice in livade pretene in rjave in je vsa pokrajina nekam gola, če ni sonca, skoraj jesensko otožna. Kljub soncu in cvetju je letošnja pomlad v resnici zapoznela. Za živino ni sveže krme in ne paše, zato je povpraševanje po senu splošno ter je zaradi tega poskočila cena za seno na goriškem trgu na 30 lir za stot. Tudi cena goveji živini ima zaradi tega še vedno padajočo tendenco; zadnji teden so se plačevali voli in krave po 3 do 3.50 lire za kg žive teže. Vrtnine, ki so bile pred tedni zelo drage — radič do 6 lir kg — so se močno pocenile. Smo pred prazniki, ko si navadno vsi želimo lepih, vedrih dni. Zaradi nevšečnosti letošnje suše pa ne bomo nič preveč godrnjali, če nam bo veliki teden prinesel primerno mero zaželenega dežja.

Gozdnih požarov ni več. Kakor smo večkrat pisali, so zadnje tedne po vsej naši Krajini hudo gospodarili gozdni požari, ki so ponekod napravili občutno škodo. Po zadnjem dežju pa o požarih ni več slišati. Vidi se, da je bila huda suša res njihov najboljši pospeševatelj in glavni vzrok.

Bukovica pri Biljah. Zadnji četrtek smo pokopali tukajšnjega posestnika, užitninskega uradnika in generalnega zastopnika zavarovalne družbe »Generali« g. Leopolda Pfeifferja, starega okrog 60 let. Rajnki ni bil naš rojak in so službene okoliščine nanesle, da se je pri nas naselil, vendar si je znal pridobiti splošno spoštovanje in priljubljenost. Pomagal je rad vsakemu, škodoval ni nikomur. Naj v miru počiva!

Puljski proračun. Puljski mestni svet je imel pred dnevi sejo, na kateri je bil sprejet letošnji proračun. Izdatki so predvideni z zneskom 10 milijonov 047.212 lir.

Znižanje cen pšenice

Privilegirana izvozna družba sporoča, da je v soboto znižala cene pšenici v zvezi s splošnim razvojem pšenice na svetovnih trgih. Svoje dosedanje nakupne cene je držala družba od 11. novembra 1937 do 9. aprila 1938 ter so bile cene v tej dobi za 23—60 din višje kot pariteta Liverpool. Danes plačuje družba tudi po novih cenah še vedno 47.35 din nad liverpoolsko pariteto. Provenijence slabših kvalitet so znižane za 1—3 din več kot cene blaga boljšega izvoza. S tem je upostavljeno pravo razmerje med posameznimi skupinami cen. Cene so sedaj naslednje: v l a č i l s k o blago: Tisa I (od severne postaje do vključno Čuruga) 78/2% 159, Begej 79/2% 159, Tisa kanal (od Kule do Bačkega Gradišta) 158, Donava kanal (od Crvenke do Bezdana) 78—79/2% 155, Kanal kr. Aleksandra 78—79 2% 155, Donava, Bačka, Banat in Baranja 78—79/2% 158, Donava Srem in Drava Slavonija 77—78/2% 153, Donava Srbija 77—78/2% 148.50, Sava (Srbija, Srem, Bosna) 77—78/2% 147.50 din. Vagonsko blago bo tudi nadalje kupovala družba po cenah za vlačilsko blago v relacijah vlačilskih postaj: Petrovgrad, Pančevo, Novi Sad, Apatin, Osjek, Zemun in Smederevo. Cena za vag. blago se zniža za 2% zaradi kritja pretovornih stroškov

Zborovanje prevoznikov

Pred dnevi so imeli v salonu pri »Šestici« redni letni občni zbor člani združenja prevoznikov, katerega sta se udeležila tudi narodni poslanec in zbornični tajnik gosp. dr. Koce in obrtni referent g. dr. Frelich, ki je zastopal gospoda župana. Po pozdravu predsednika g. Taškarja Ivana je podal predsedniško poročilo agilni predsednik odseka za motorna vozila g. Ante Guštin. V obširnem poročilu je navajal delo uprave zoper 15%no vozarinsko takso in sprovodnice, ki so zaradi napačnega tolmačenja zakona občutno škodovale razmahu prevoznikov, ki so vršili prevoze po naročilu izven linijskega prometa. Po uvidevnosti merodajnih mest je bila v aprilu 1937 izdana nova uredba, ki je določala pavšalno vozninsko takso na motorna vozila. Ta nova uredba bi lahko prav tako škodila, zato je bil sklican širši članski sestanek, ki je o njej obširno razpravljal in napotil delegacijo v Belgrad. V finančnem ministrstvu sta delegata gosp. Guštin in tajnik g. Semenič tolmačila nevzdržnost te uredbe in na anketi meseca julija je bilo s posredovanjem narodnega poslanca g. dr. Koceta doseženo ukinjenje izvajanja uredbe do izida nove. Za dan 20. decembra 1937 v Belgradu sklicana anketa pa je z nad vse požrtvovalnim prizadevanjem nar. poslanca g. dr. Koceta kot najboljšega poznavalca teženj avtoprevoznikov dosegla preureditev prejšnje uredbe. Pri tej anketi sta bila kot zastopnika ljubljanskega združenja g. Guštin in g. Semenič, zastopniki mariborskega združenja in belgrajskega, prisostvoval je predsednik združenja avtobusov g. Rus in generalni tajnik avtobusne zveze agilni g. Gračanin. Prav tako je bilo doseženo črtanje predloga k proračunu banovine o uvedbi nove takse na tovorne avtomobile, bila je znižana trošarina na bencin od 1 din na 35 par, prav tako pa tudi znižana trošarina pri motornih vozilih na pnevmatiko, ki ne rabijo bencina za pogon, za 50 odstotkov. Ko je naštel še razne druge intervencije, se je prav toplo zahvalil nar. poslancu gospodu dr. Kocetu in g. dr. Frelihu za vso obilno pomoč, ki sta jo izkazala v korist združenja v dobro članstva.

Sledilo je tajnikovo poročilo. Združenje ima svoje člane razkropljene po 13 okrajih in jih šteje po seznamu s koncem decembra: 97 članov prevoznikov s konjsko vprego, 1 z motornim čolnom, 47 članov avtoprevoznikov z dovolili pred ministrsko naredbo, 25 pa z dovolili po tej naredbi. Z novopristopivšimi je naraslo število do danes na 201 člana. Vložila je 227 ovadb na obrtno oblastvo zoper one, ki so nedovoljeno posegali v pravice in delokrog prevoznikov, in je dosegla, da so bili kaznovani z globami, dočim je 38 prijavilo svoj pristop k združenju. Dokaz zaupanja, ki ga uprava uživa pri svojih članih, je, da predsednik Guštin in tajnik Semenič že pet let z roko v roki vzajemno vodita odgovorne posle v splošno zadovoljstvo. Le tako so mogoči uspehi!

G. Viktor Pečar je predlagal po prečitanem blagajniškem poročilu razrešnico upravi. Med slučajnostmi pa je bil soglasno sprejet po g. Moretu stavljeni edini predlog, da občni zbor imenuje gosp. dr. Koceta za izredne zasluge prevoznikom za svojega prvega častnega člana, kar so navzoči z živahnim odobravanjem sprejeli.

K besedi se je oglasil g. dr. Koce, ki se je zahvalil upravi za tako vzorno in res borbeno delo za koristi članstva. Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je bil občni zbor zaključen. Odpadle so tudi nove volitve, ker so bile že lansko leto.

Društvo kmetijskih strokovnjakov

Na občnem zboru kmetijskih strokovnjakov v Celju 10. t. m. je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje v glavnem tole: Na meščanskih šolah kmetijskega tipa naj se za strokovno kmetijski pouk namestijo absolventi srednjih kmetijskih šol. Čim prej naj se izda zakon o reorganizaciji kmetijske pospeševalne službe, v katerem morajo biti zaščiteni interesi kmetijskih uslužbencev, absolventov srednjih in nižjih kmetijskih šol. Minstrstvo naj spremeni uredbo o rangu strokovnih šol glede na srednje in visoke šole v tem smislu, da se absolventom dveletnih nižjih kmetijskih šol prizna isti položaj, kakor ga imajo absolventi nižjih srednjih šol. Absolventom enoletnih nižjih kmetijskih šol naj se prizna položaj, kot ga imajo nameščenci z dvema razredoma srednjih šol. Ta položaj pa se naj prizna le v kmetijski službi. Čimprej naj se izda zakon, da se morajo na privatnih posestvih nastavljati za kmetijsko službo izključno absolventi kmetijskih šol, ki so naši državljani. Delokrog kmetijske pospeševalne službe naj se prenese na banske uprave, zato naj izda ministrstvo čimprej okrožni zakon o reorganizaciji kmetijske službe. Kmetijska pospeševalna služba naj se prilagodi čim bolj krajevnim razmeram in potrebam kmeta. Za pravilno vodstvo in za obnovo vinogradov naj se nastavijo vinogradniški nadzorniki v okrajih Maribor, Ljutomer, Brežice in Novo mesto. Tem naj se dodeli posebno število strokovnih vinarskih inštruktorjev, ki naj vodijo vsa tehnična dela na terenu pri obnovi vinogradov. Omogoči naj se z državno in banovinsko podporo ustanavljanje zadružnih kleti v vseh večjih in važnejših vinogradniških okoliših. Banska uprava naj s podporami ministrstva in banovine omogoči ustanavljanje sadnih skladišč. V čim večji meri naj se pospešuje zboljšanje in osuševanje travnikov in pašnikov. V vseh okrožjih naj se ustanovijo obvezne kmetijske nadaljevalne šole, v katerih naj predavajo le strokovnjaki. Okrajni kmet. referenti naj se ne obremenjujejo s posli, ki so v zvezi z raznimi socialnimi ustanovami. Izda naj se uredba za splošno ljudsko zavarovanje vseh prebivalcev Slovenije, ki niso včlanjeni v kaki drugi državni ustanovi. Zavarovanje naj se izvede slično, kakor je to pri drugih zavarovanjih.

Kabel Belgrad—Maribor

V poštnem ministrstvu že delj časa proučujejo možnosti čimprejšnje zgraditve kabla Belgrad—Maribor. Prvotno smo mislili, da bomo lahko kable izdelali doma in bi se v ta namen povečali obstoječi tovarni v Novem Sadu in Zemunu ali pa bi se eventualno zgradila še ena tovarna. Druga alternativa je bila, da bi to linijo izdelale inozemske tvrdke, za kar bi dobile plačilo v osmih do desetih letih. Sedaj pa poročajo iz Belgrada, da so štiri poljske tovarne predložile ministrstvu pošte in brzojava tozadevno ponudbo, po kateri bi zgradile kabel, za kompenzacijo pa bi nabavile v naši državi tobak. Zaenkrat manjkajo v poljski ponudbi še podrobnosti.

*

Zmanjšanje hmeljskih pridelkov v Srednji Evropi. V petek preteklega tedna je bila v Pragi konferenca srednjeevropskega hmeljskega urada, ki se je pečala predvsem z vprašanjem mednarodne regulacije površine in pridelka hmelja v Srednji Evropi. Zastopniki Francije, Nemčije, Jugoslavije, Poljske in Češkoslovaške, ki so bili na tej konferenci, so sklenili, da znižajo tri glavne izvozne države: **Jugoslavija,** Poljska in Češkoslovaška svoj pridelek hmelja za 30% s pomočjo kontingentiranja. Zastopniki teh treh držav bodo predložili svojim vladam tozadevne predloge. Pred letošnjo letino bo še tozadevno posebna konferenca. Nemčija bo znižala svojo hmeljsko površino za 8000 ha, Francija pa svoje sedanje površine hmeljnikov z 8.100 ha ne bo zvišala.

Trgovine na velikonočno soboto dne 16. t. m. § 30 uredbe o odpiranju in zapiranju določa sledeče: Trgovine na debelo in njihove pisarne, poslovalnice agenturnih in skladišča komisijskih trgovin ter blagovne razpošiljalnice morajo biti na Veliko soboto **zaprte ves popoldan.** Trgovine z mešanim, špecerijskim, materialnim ter delikatesnim blagom **zaprejo svoje obratovalnice ob 19, vse ostale trgovske obratovalnice pa že ob 17.**

Mestna hranilnica v Črnomlju bo počenši s 20. aprilom 1938 oprostila vse vloge, ki so znašale dne 31. decembra 1937 5000 din. Nedvignjene vloge do 5000 din bo hranilnica samo prenesla na novi račun in jih obrestovala po 4%.

Poštna hranilnica v marcu. Vloge na hranilnih knjižicah so se v marcu povečale za 1.326 na 1.344 milij., dočim so v čekovnem prometu padle od 1.879 na 1.798 milij. din. Skupni čekovni promet je znašal 7.14 milj. din, od tega brez gotovine 54.8%.

Proračun primorske banovine znaša za 1938-1939 55,867.146 din, dočim je za 1937-1938 znašal 48,994.572 din. Donos od skupnega davka na poslovni promet je proračunan na 17,733 067 din (isti kot za 1937-1938). Pripominjamo, da znaša znatno večji delež naše banovine samo 2,900.000 din.

Povišanje uvoznih carin na živino v Češkoslovaški. Zaradi padca cen živini so bile s 1. aprilom zvišane češkoslovaške uvozne carine na živino iz pogodbenih držav: voli in biki od 160 na 204, krave od 140 na 178, mlada živina in teleta od 130 na 167 in sveže meso od 320 na 408 kron za 100 kg.

Znižanje obrestne mere v Avstriji. Zveza avstrijskih bank je sklenila prilagoditi obrestno mero svojih članic obrestni meri v Nemčiji in jo torej znižati. Podrobnosti še niso znane.

Feniksovi zavarovanci v Avstriji. Zaradi priključka Avstrije Nemčiji bodo tudi nemške zavarovalnice plačevale obresti in amortizacijske vsote za posojilo zavarovalnega sklada v Avstriji iz leta 1936. Tako bodo nemške zavarovalnice prispevale toliko, da ne bo treba več avstrijskih zavarovalnicam pobirati od zavarovancev doklad za ta sklad.

Reichswerke Hermann Goering, ki izkoriščajo tudi vsa ležišča železne rude z zmanjšano vsebino železa, bodo zvišale svojo glavnico od 50 na 400 milijonov mark. 265 milijonov mark v delnicah prevzame država. Nova sredstva bodo šla za zgradbo plavžev v Salzgitterju in Linzu. V ta namen bo v Linzu ustanovljena posebna družba.

Borza

Dne 11. aprila 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je v zasebnem kliringu narastel v Ljubljani na 8.90—9, v Zagrebu na 8.83 do 8.93, v Belgradu na 8.8964—8.9964.

Grški boni so beležili v Zagrebu in Belgradu 28.15—28.85.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.40 do 14.60, nadalje so beležili za konec aprila v Zagrebu 14.35—14.55, za konec maja pa 14.30 do 14.50.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1,695.778 din, v Belgradu 12,465.000 din. V efektih izkazuje Belgrad prometa 2,251.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:

Amsterdam 100 h. gold. . . .	2407.16—2421.76
Berlin 100 mark	1742.53—1756.41
Bruselj 100 belg	731.55— 736.61
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.41— 217.47
Newyork 100 dolarjev	4314.76—4351.07
Pariz 100 frankov	133.37— 134.80
Praga 100 kron	151.54— 152.54
Trst 100 lir	227.04— 231.03

Curih. Belgrad 10, Pariz 13.535, London 21.64625, Newyork 436, Bruselj 73.39, Milan 22.96, Amsterdam 241.525, Berlin 174.90, Dunaj 50, Stockholm 111.55, Oslo 108.75, Kokenhagen 96.625, Praga 15.21, Varšava 82.20, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.57, Buenos Aires 109.625.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. posojilo 100.25—102, agrarji 61.25—62, vojna škoda promptna 483 do 484.50, begluške obveznice 94—95.25, dalm. agrarji 93.50—94.50, 8% Blerovo posojilo 96.75—98.75, 7% Blerovo posojilo 91.50—92.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101. — D e l n i c e: 7250—7300, Trboveljska 200—210.

Zagreb. D r ž a v n i p a p i r j i: 7% investicijsko posojilo 99—101, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 483—485 (482), begluške obveznice 92.50 denar, dalmat. agrarji 91.50—93, 4% severni agrarji 61—62, 8% Blerovo posojilo 96.25—96.75 (96.50), 7% Blerovo posojilo 91.25—91.50 (91.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 99—99.50, 7% stab. posojilo 98—99 (98). — D e l n i c e: Narodna banka 7.250 denar, Priv. agrarna banka 223—225, Gutmann 60 denar, Isis 50 blago, Jadranska plovba 405 blago, Oceania 600 den.

Belgrad. D r ž a v n i p a p i r j i: 7% investicijsko posojilo 100.25—101, agrarji 62—62.50, vojna škoda promptna 484—484.50 (484.25, 484), za konec aprila, maja in junija (483), begluške obvezn. 94—94.50 (94.25), dalmat. agrarji 93.25—93.50 (93.25), 4% severni agrarji 62—62.50, 7% Blerovo posojilo 91.50—92, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar, 7% stab. posojilo 99—99.75. — D e l n i c e: Narodna banka (7.270), Priv. agrarna banka 227—228 (228, 227).

Žitni trg

Novi Sad. P š e n i c a: 181—184, srem. 180—182, slav. ne notira, ban 172—181, bč. potiska 183—186. — K o r u z a: bč. srem. 101—102, ban. 98—99. Tendenca stalna. — Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Živinski sejem v Sp. Gorjah v okr. Radovljica dne 8. aprila. Cene: voli 5—5.75 din, krave 4 do 4.50 din, junice 4.50—5 din, teleta 7—7.50 din in prašiči 8.50—9 din za 1 kg žive teže. Konji od 5000—6000 din za komad.

Živinski sejem v obč. Videm-Dobrepolje dne 4. aprila. Cene: voli 5—5.75 din, krave 3—4 din, junice in telice 4.50—5 din, teleta po 6 din za 1 kg žive teže. Mladi prašički po 150—250 din za komad.

Živinski sejem v Stari cerkvi pri Kočevju dne 5. aprila. Cene: voli 5—5.75 din, krave 3—4 dinarje, junice in telice 4—5 din, teleta po 6 din za 1 kg žive teže. Mladi pujski od 150—230 din za komad.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Slov. Konjicah dne 7. aprila: voli I. vrste 5.50 din, voli II. vrste 5 din, voli III. vrste 4 din, telice I. vrste 5, telice II. vrste 4, telice III. vrste 3.50, krave I. vrste 4, krave II. vrste 3, krave III. vrste 2 din, teleta I. vrste 5.50, teleta II. vrste 5 din, prašiči pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 10, zadnji del 12 din, II. vrste prednji del 8 din, zadnji del 10 din, svinjina 12—14 din, slanina 15 din, svinjska mast 16 din, čisti med 20 din, goveje surove kože 8 din, telečje surove kože 12 din, svinjske surove kože 6 din za 1 kg. — Pšenica 200 din, ječmen 175 din, rž 175 din, oves 150 din, koruza 150 din, fižol 200 dinarjev, krompir 100 din, seno 30 din, slama 20 dinarjev, pšenična moka 350 din, koruzna moka 175 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri producentu 4—5 din za liter, finejše sortirano vino pri producentih 6—8 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Kočevju dne 3. aprila: voli I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4.50 din, telice I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4.50 din, krave I. vrste 5 din, II. vrste 4 din, III. vrste 2 din, teleta I. vrste 8, II. vrste 6.50 din, prašiči špeharji 9 din, prašiči pršutarji 7.50 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 12 din, zadnji del 10 din, II. vrste prednji del 12 din, zadnji del 10 din, svinjina 14 din, slanina suha 20 din, svinjska mast 18 din, goveje surove kože 12 din, telečje surove kože 14 din, svinjske surove kože 8 din za 1 kg. — Oves 175 din, koruza 150 din, fižol 250 din, krompir 80 din, seno 50 din, slama 25 din, jabolka I. vrste 500 din, II. vrste 400 din, pšenična moka 325 din, koruzna moka 185 din za 100 kg.

Okoli

2 500 000

odprtinic Vaše kože NEPRESTANO deluje noč in dan in čaka, da jim pride na pomoč aktivni lecitin Solea mila in na rast kože ugodno delujoči kolesterin Solea kreme, da se prerano ne utrudijo in ovenejo.

SOLEA

Milo in krema

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekom jeter, je pravi blagoslov naravna **»Franz-Josefova«** grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. **»Franz-Josefova«** voda milo deluje in zaneslivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Domžale

Koncert pevskega društva »Grafika«. — Na cvetno nedeljo, dne 10. t. m. ob 4 popoldne je imelo pevsko društvo »Grafika« koncert v Godbenem domu v Domžalah, ki je dobro uspel. Intonacija je bila sijajna, dinamika zelo dobro podana in glasovni učinki so prišli lepo do izraza. Na sporedu so bile najnovejše skladbe naših najboljših skladateljev, tako da je bil program nad vse pester in bogat. Obžalovanja pa je vredno, da se občinstvo za take kulturne prireditve tako malo zanima; udeležba je bila namreč precej skromna. Upamo, da bo v bodoče tudi v tem pogledu bolje ustreženo in zadoščeno trudu in požrtvovalnosti vrlega pevskega zbora, ki ga želimo kaj kmalu zopet slišati. — Prijatelj petja.

Kulturni obzornik

Novo delo prof. M. Murka

Prof. Matija Murko, očak slavistov, kakor ga tudi imenujejo, se je v zadnjem času zopet z mladeniško voljo in močjo vrgel na delo, da ob svojem ogromnem gradivu, ki ga je zbiral vse življenje, napiše, kar edino on lahko, sintetično delo o srbskohrvatski narodni pesmi, ki naj združi vsa dognanja njegovega folklorističnega delovanja. Toda med delom za tako knjigo rešuje — mimogrede — nekatere probleme iz tega področja ter je zdaj izšla pri založbi Rudolf M. Rohrer v Brnu kot ponatis iz Germanoslavicae (1935-36) posebna razprava (str. 80) z naslovom: **»Das Original von Goethes Klaggesang von den edlen Frauen des Asan-Aga« (Asanaginica) in der Literatur und im Volksmunde durch 150 Jahre«.** (24 Kč oz. RM 2.10.) **Prav** na tej slavni pesmi, ki je prinesla največ slave srbskohrvatski pesmi v širnem svetu, hoče demonstrirati življenje narodne pesmi sploh ter njeno notranjo spremembo. Obenem se je razprava razrastla v pravo monografijo o tej pesmi, namreč o njenem vzniku in rasti.

Kakor znano, je pesem najprej priobčil v originalu in italijanskem prevodu opat Fortis (1774) v »Viaggio in Dalmazia«, prevel pa že zelo zgodaj na nemško C. Werthes (1775, oz. 1776). Na podlagi tega nemškega prevoda, italijanske razprave in izvirnika jo je prepesnil 1775 sam Goethe in jo priobčil v Herderjevi zbirki »Volkslieder« I. zv. 1778 kot pesem »aus dem Morlakischen«. In od tedaj datira zanimanje sveta za srbskohrvatsko narodno pesem. Toda važna je druga zanimivost: od tedaj — od Fortisa — do zadnjih let je nihče ni več slišal peti med narodom ter je od l. 1846, ko jo je Vuk priobčil vnovič iz Fortisa s pripombo, da je zdaj izgubljena, tudi veljala za tako. To se je trdilo še prav leta 1932 (Murko). Toda prav to leto je prišlo novo odkritje: **kipar Meštrović** je v zagrebški »Novi Evropi« objavil tekst, kakor ga je — **kot dober pevec narodnih pesmi** — pomnil še od doma, od stare matere v severni Dalmaciji, ter je kmalu nato še istega leta tudi Murko sam slišal Asanaginico peti 84 letno **Pavlo Kuvelič** na otoku Šipan: podana sta tako nova dva dokaza, da ta najslavnejša pesem še živi, da je njena domovina obmorska Hrvatska, nekdanje mohamedansko, sedaj krščansko okolje, ter da taka pesem o ženski usodi živi v **ženskem svetu,** ki je pa **ne poje ob guslih,** kakor se je doslej mislilo, temveč **recitira.** In le iskanje pesmi v napačni smeri — pri moških pevcih, zlasti še guslarjih — je bilo krivo, da je svet smatral to pesem za izumrlo.

Toda Murko hoče pristnost teh zadnjih odkritij šele dokazati, če niso morda le plod že tiskanih, knjižnih vplivov.

Njegova razprava obsega **tri** poglavja: v **prvem** opisuje Murko **knjižno usodo Fortisovega** teksta, ki je zaslovel po Goetheju, pa tudi zaradi novega tragičnega motiva: zaradi **ženske sramežljivosti,** ki si ni upala obiskati bolnega moža, kar je razdražilo moža, da jo je zavrgel. Tako je žena živela **še v tradicionalnem svetu,** dočim je **mož že bil pristaš nove morale.** Prof. Murko dokazuje **iz zgodovine položaja ženske pri nas (Jugoslaviji)** in njene podrejenosti še v polpretekli dobi, da je bila žena za moškega v nekem oziru »Tabu«, to je nekaj prepovedanega in manjvrednega, kar je tipično za orient sploh, iz česar je izvirala tudi pretirana ženska sramežljivost, ki se je ohranila tudi še v krščanskem svetu. **In iz preloma takega pojmovanja je nastala notranja tragika Asanaginice.** Murko določa bliže tudi **domovino** pesmi, ki jo postavi **v okolico Imotskega in v turška leta 1463 do 1717,** dočim je pesnik, lahko tudi pesnica, pripadal **višji mohamedanski rodbini** ali pa tudi **krščanski ljudski plasti.** Murko opisuje razširjenost narodne pesmi v teh krajih ter piše o **zapisu** »Asanaginice«, ki da jo je prvi zapisal Spličan **Julij Bajamonti** (1744—1800) v rokopisu, ki je danes znan po **»splitskem rokopisu«** (objavil Miklošič) in iz katerega je šele prišel — direktno ali indirektno — k **Fortisu** in ki je dokaz, da so se v Jugoslaviji zapisovale pesmi davno pred Percyjem in Ossianom. Bajamonti ima največ zaslug za to pesem. — V **drugem** poglavju opisuje težnjo Kopitarja in Vuka, da bi našla med narodom isto pesem. Kljub nekaterim variantam (15) Murko zanika, da bi bile to iste pesmi, temveč samo odlomki tipičnih narodnih verzov, ki so lastne tudi drugim pesmim. Ko preide na Meštrovičev zapis, poda historiat »Meštroviča kot epičnega pevca« ter dokaže njegovo »verodostojnost« oz. »pristnost« pesmi, da njegova Asanaginica ni nastala pod knjižnim vplivom. Preden pa je prešel na **svojo najdbo** v l. 1932, je podal sliko **o epičnih pevkah brez instrumenta,** na katere zaradi prevelikega **kulta gusel** in pevcev niso raziskovalci bili dovolj pozorni, ter o motivih teh pesmi. Njegova pevka **84 letna Pavla Kuvelič,** je **znala pesem od svoje 94 letne matere,** ta pa od **starke** Marije Baluki, ki je bila tudi stara 80 let, tako da predstavlja Pavla Kuvelič skoraj **150 letno tradicijo narodne pesmi,** kar je pač idealen primer. Njeno pevanje je Murko zapisal pa tudi fonografiral ter fonograf hranijo v Pragi. Murko poda opis pevanja pa tudi notranjo oznako — melodijo, kakor mu jo je opisal etnograf, glasbenik ter slikar Ludvik Kuba. V zadnjem poglavju pa **primerja vse tri tekste med seboj:** Bajamontijevega, Meštrovičevega in Kuveličeve v originalu in nemškem prevodu ter ugotovi, da je pesem pri Kuveličevi — najmlajša variacija — dobila nekatere spremembe, ki so razumljive iz oddaljenosti mohamedanskega okolja, da pa je v motivu, da materi poči srce, ko se poslovi od najmlajšega enoletnega sinčka, krščansko poenostavljena in elementarnejša in zato **umetniško še močnejša.** Zapisom je dodan tudi besedni komentar. —

To je vsebina nove knjige profesorja Matije Murka iz področja narodne pesmi, na katerem je njegovo delo imelo največ prodornega uspeha. Malo obširneje smo govorili o tej razpravi ne samo zaradi njene pomembnosti, temveč tudi zaradi tega, ker je Asanaginica najlepši biser srbskohrvatske narodne pesmi, in sicer iz njenega najzapadnejšega hrvatskega okolja, in je razprava razširjenost pevcev potrdila tudi **za dalmatinske otoke.** Glavno pa zaradi tega, ker je prinesla nekaj novih ugotovitev v razvoj narodne pesmi (ženske brez gusli recitirajo!) in potrdila še sedaj živo moč te najslavnejše srbskohrvatske pesmi, o kateri se veliko govori tudi v naših šolah. In prav zaradi teh opozarjam na nova dognanja. G. prof. Murku pa želimo, da bi mogel dokončati svojo monografijo o srbskohrvatski narodni pesmi ter s tem kronati svoje življenjsko delo. td

Angleški časnikar poroča iz Madrida:

Kaj sem videl v Madridu

Angleški časnikar Peter Langdale se je pred kratkim vrnil z daljšega potovanja po Španiji v Anglijo. Po njegovem potopisu v tedniku »New Catholic Herald« povzemamo naslednje odstavke, ki govore o življenju duhovnikov in vernikov v rdečem Madridu.

V Madridu sem naletel na duhovnika, ki je prebival v glavnem mestu Španije že 20 let in ki ga nikakor ni hotel zapustiti. Vodil je majhno zvesto čredo in ji redno maševal. Bil je že prileten in je gladko govoril pet evropskih jezikov. Dalj časa je deloval kot prevajatelj v neki veliki reklamni pisarni, dokler ni bil lokal te firme konfisciran in spremenjen v ječo. Od tedaj je sivi dušni pastir živel skrit.

Eden izmed mojih znancev v Madridu me je peljal k njemu in tako sem dobil priložnost, da sem še pred svojim povratkom zvedel nekaj podrobnosti o življenju vernikov v Madridu.

»Mi ohranjamo veselje,« so bile njegove prve besede. »Časi so sicer v tem mestu težki in trdi, toda bilo bi lahko še huje. Vsak dan molimo za mir, in naša molitev končno le ne more ostati neuslišana.« Sam je vedel malo poročati o dejanskem poteku vojske, ker je bil prisiljen čepeti večinoma v svojem skrivališču. O usodi večine svojih duhovniških tovarišev je vedel malo povedati.

Izreden dokaz za enotnost katoličanov v teh velikih nevarnostih je v tem, da skrivnosti o njegovem skritem življenju in delu doslej še nihče ni izdal, dasi je zanjo vedelo veliko vernikov. Sicer pa to ni tako edinstven primer. V zaupnem krogu sem zvedel tudi za razna skrivališča drugih aktivnih duhovnikov. Vendar pa so mi resno odsvetovali, da bi jih obiskal, ker jih je to spravljalo v nevarnost.

Nekateri duhovniki žive kot natakarji v gostilnah in kavarnah, drugi zopet so zaposleni kot prodajalci v manjših trgovinah, katerih lastniki so zvesti katoličani. Če pa kako tako skrivališče zaloti policija, na beg sploh ni misliti. V duhovniških krogih tudi menijo, da nekatere visoke osebnosti v Madridu vedo za ta skrivališča, da pa jih ne izdajo zaradi svojih simpatij ali celo iz verskih razlogov.

Zanimiv je primer višjega oficirja, ki je v noči pred nevarnim naskokom obiskal nekega duhovnika v njegovem skrivališču in ga prosil za svete zakramente, ker je slutil, da ga čaka smrt. Duhovnik je njegovo prošnjo izpolnil. Dolgo časa ni o njem nato nič slišal. Šele po nekaj mesecih se je tisti oficir vrnil s svojim tovarišem. Oba sta bila pri sv. maši. Kmalu nato sta bila prideljena obrambnemu sektorju v madridskih predmestjih in tako spadata danes k mali čredi tistega duhovnika.

Veliko sem slišal o strahotah, ki so jih uganjali rdeči najemniki v Madridu. Večina teh primerov je tako nečloveška, da jih ni mogoče podrobneje popisovati. S svojimi očmi sem videl truplo moža, ki so ga vladni uslužbenci ustrelili, ker je hotel braniti svojo hčer pred nasilnežem.

Neko nuno, ki so jo zasačili v njenem skrivališču skoraj izstradano, so na strahovit način mučili do smrti. Vojaka, ki jo je našel, pa so slavili kot junaka dneva. — Te in mnoge druge podobne primere so mi pripovedovali popolnoma verodostojne osebe. Na noben način ne gre, da bi teh primerov ne ugotovili in pred javnostjo ne pribili, kakor tudi ne gre kaj takega izgovarjati, češ da je vse bilo le »nesporazum«.

Zgodbe svetega pisma v filmu

Z Angleškega poročajo, da se je tamkaj ustanovila filmska družba, ki bo dala filmati svetopisemske zgodbe. Ta svetopisemski film bo sestavljen iz treh delov ter bo veljal najmanj 4 milijone funtov. Pri njem bo sodelovalo več ko 10.000 ljudi. Snemali ga bodo nad leto dni.

Ker je obhajal umirajočo, ustreljen

Iz Moskve poročajo listi, da se je v Tambovu tole zgodilo:

Tambovski duhovnik Pavlov je bil obsojen na smrt, ker je bil obdolžen, da je zastrupil sovjetsko državljanko Kramarščuk. Obsodili so ga in ustrelili. Kramarščukova je bila stara ruska ženica, ki je bila na smrt bolna. Poslala je po duhovnika, da bi jo previdel in ji prinesel sveto popotnico. Duhovnik Pavlov je res prišel, žensko spovedal in obhajal. Kmalu nato je ženska izdihnila. Njeni domači, ki so vsi komunisti, pa so duhovnika zatožili, češ da je rajnico zastrupil, da je zaradi tega umrla. Duhovnika so prijeli, vlekli pred sodišče, kjer so ga obsodili na smrt in ga takoj nato tudi ustrelili.

Japonski vojaki izkazujejo vojaške časti tovarišem, ki so jih zagrebli v ta grob

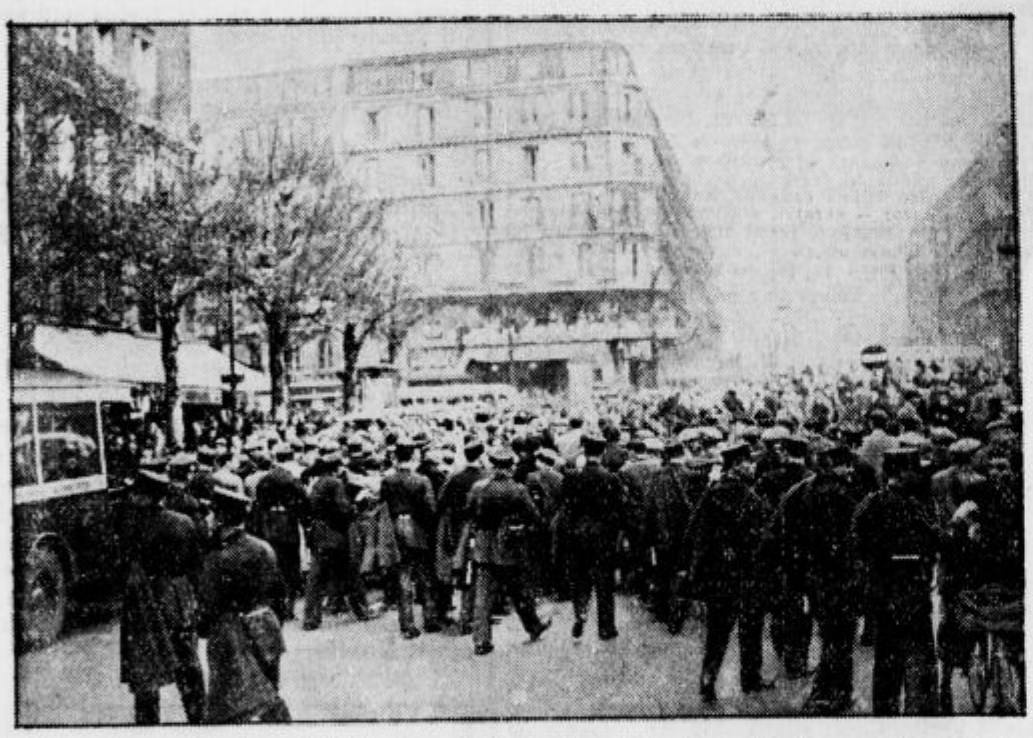

Pretekli teden so v Parizu socialisti in komunisti prirejali velike demonstracije zoper francoski senat, ki je vrgel Blumovo vlado ljudske fronte

Nevaren popotnik okoli sveta

Kako se razširja nevarni in škodljivi krompirjevi hrošč

Sedaj na pomlad, ko naš kmet sadi krompir v zemljo in se bogati meščani pripravljajo na razna popotovanja, se tudi v naravi budi življenje in razni hrošči ter žuželke se pripravljajo na popotovanje. Nekatere teh malih so nam kar dobrodošle, večina pa je škodljiva ter jih človek skuša zatirati, kjerkoli jih vidi. Poglejmo le molja, ki prihaja sedaj na dan. Silo škodljiv je in nad vse nedobrodošel znanilec gorkejših časov. Drugi tak škodljivec, samo še mnogo bolj nevaren, je pa tako imenovani »krompirjevi hrošč«, ki je postal pravi svetovni popotnik.

Hrošč, ki uničuje krompirjeve nasade, je majhen ter svetlo rumen. Na krilih ima deset podolgastih črnih marog. Razširja pa se po svetu tako naglo, da je njegovo naglico treba kar občudovati. Znanost ga pozna komaj dobrih sto let, prav za prav natančno od leta 1824. Kako pa je škodljiv, so spoznali šele leta 1865. Doma je v Skalnem gorovju Amerike okoli Kolorada, zbog česar so mu rekli »Koloradov hrošč«. Tamkaj je živel med divjim rastlinjem vseh vrst. Držal pa se je zlasti krompirja, ki je nekdaj v tistih krajih tudi divje rastel. Ko se je začel krompir razširjati po deželi in so ga ljudje začeli gojiti, se je z njim začel razširjati tudi ta škodljivec. Na gojenem krompirju se je ta živalca celo hitreje množila kakor pa na divjem, ker je bilo gojenega krompirja več. Zato se je začel silovito razširjati.

Spočetka se je seveda razširjal le po Ameriki. Od delov zahodne Amerike, kjer je doma, se je razširjal vedno hitreje proti vzhodu prav do obal Atlantskega oceana. Njegova pot je bila silno nagla. Leta 1859 je bil od mesta Omaha v Nebraski še 100 milj oddaljen. Leta 1865 pa je že prekoračil veliko reko Mississipi in je v silnih množinah vdrl v državo Illinois. Leta 1870 je gospodaril že v državah Ohio, Pensilvanija in Newyork. Torej je v 18. letih prepotoval v Ameriki celih 2000 kilometrov. Nastopal je s tako silo, da so marsikje v Ameriki zaradi njega morali opustiti krompir.

Če je ta mali hrošček premagal divje Skalne gore v zahodni Ameriki, ki so mu dolgo branile prehod, je seveda mogel premagati nazadnje tudi širne vode Atlantskega morja. Ta hrošček leta po zraku od srede marca do srede novembra. V tem času se zaletava na avtomobile, železniške vagone in ladje, po katerih se potem vozi, ne da bi plačal kako voznino. Zgodovina njegovega razširjanja po Ameriki in Franciji dokazuje, da se v enem letu razširi na novih 150 kilometrov daleč. Ob obalah in v morskih lukah ter celo na širokem morju so večkrat opazovali cele roje tega hrošča.

Leta 1877 so ga na Nemškem prvikrat opazili. Bilo je to ob Renu. Deset let pozneje je bil že na Hanoveranskem in leta 1914 so ga poznali že po mnogih krajih Nemčije, kjer se je držal do leta 1934. Vendar pa so odslej na Nemškem z odločnimi ukrepi mogli tega nevarnega hrošča uspešno zatirati in uničevati. Prav po načrtu so preiskavali zemljo ter lovili hrošče, njegove ličinke in zalego. Okuženo zemljo so polivali s surovim benzolom, zemljo so zbranali in prekopali, krompirjeve nasade pa so vse naokoli polivali s tekočino, ki ji je bil primešan svinčeni arsenat. Tako so tega škodljivca docela zatrli.

Ta hrošč, ki je sicer le en centimeter dolg, je prav tako hudo požrešen, kakor se je naglo razširja. Hrošč in pa njegova ličinka, ki je spočetka rdečkasta, pozneje pa oranžnorumena, požreta vse krompirjeve liste, da ostane le steblo. Včasih je pa tako požrešen, da požre do krompirja prav vse, kar je nad zemljo. Tako polje je potem videti, kakor bi ga bil kdo požel ali pa bi ga bila toča zbila v zemljo.

Leta 1922 so krompirjevega hrošča opazili na polju blizu francoskega mesta Boreaux. Takrat so ugotovili, da je okužil že 250 kvadratnih kilometrov francoskega ozemlja. Bil je že tako razširjen, da ga niso mogli več iztrebiti. Pač pa se je vsako leto bolj razširjal, tako da ga dandanes ni več mogoče iz Evrope pregnati, ker se je zaplodil že v veliki večini Francije. Ker sedaj ta hrošč tako ogroža Francijo, je s tem dana nevarnost tudi za druge evropske države. Treba bo budno paziti nanj, da ga vsaj omejimo, ker zatreti ga ni več mogoče.

Velika noč v Rimu

Vsako leto prihaja iz vsega krščanskega sveta mnogo romarjev v Rim, kjer prežive velikonočne praznike. Letos pa je naval v Rim za veliko noč posebno velik. Ljudje bi zlasti letos radi videli papeža, ki je ozdravel po dolgi bolezni, kako bo za velikonočne praznike javno razglašal nove svetnike katoliške cerkve. Priglašenih je mnogo romarskih vlakov in romarji tistih vlakov prosijo sedaj za vstopnice za cerkev svetega Petra, kjer bodo glavne slovesnosti. Urad, ki izdaja vstopnice, pa razglaša, da sicer velikanski prostor v cerkvi svetega Petra nikakor ni dovolj velik, da bi mogli noter vsi, ki žele. Že tistih, ki so se doslej priglasili, je toliko, da bodo komaj dobili prostora. Novih priglasov pa ni mogoče več upoštevati.

Kitajski slikar postal katoličan

Ugleden kitajski slikar Jurij Vang Su Ta je v Pekingu pred kratkim prestopil v katoliško cerkev. Njegove slike, ki kažejo v glavnem krščanske motive, so na raznih razstavah vzbujale veliko pozornost.

Kaj pravi kino

V Unionu

Tu izvajajo film **»Zloraba zaupanja«**, ki obravnava povest pariške študentke, ki je preponosna, da bi se vdajala zahtevam raznih lažnivih »dobrotnikov«. Ker se noče pogubiti, se oprime slučajno dnevnika neke ženske, ki je imela otroka z umetnikom, kateri pa se oženi z drugo. Imenovana sirota-študentka se v svoji stiski odpravi k umetniku in se izda za ujčevo nezak. hčerko. Umetnik veruje njenim besedam, a njegova žena odkrije sleparijo. Vendar se vse povoljno razreši. Študentka, kot juristka, s pretresljivimi besedami brani na sodišču neko mladostno obtoženko, katera je zakrivila isto kakor ona. — Film je igra, ki nazorno kaže velemestno razdrapanost, a igra je tudi vsa čustvena in iskreno podana. Izborno igra Danielle Darieujeva in dobro se ujema z njo igralec Vanel. Režija je prvovrstna, tako tudi glasba. Premiera v petek zvečer je bila nekakšna kulturna pomembnost glede na zvezo s Francijo in z nami. Brez dvoma je ta francoski film zares kulturen in je vreden, da ga vidimo.

JOAN CRAUFORDOVA UVAJA NOVO FRIZURO

Mnogo žensk je protestiralo, ko so zvedele, da ukazuje moda dolge lase. Vendar jih je rešila filmska zvezdnica Joan Craufordova, ki je v svojem najnovejšem filmu »Deklica iz Trsta« nastopila s tako zvano gladko »paževo pričesko«, torej s pristriženimi lasmi, brez vsakršnih kodrov in zavojev. Zdaj je ta gladka, kratka ženska frizura že moderna v Ameriki, a tudi Pariz jo razglaša po svetu kot modo za frizure.

PRVA SLUŽBA GRETE GARBO

Kadar se inozemski potniki vozijo po Stockholmu in se peljejo po Kraljevski ulici, se zmeraj ustavijo pred neko trgovino in tolmač jim pove, da je ondi Greta Garbo prodajala obleke.

Voditelj trgovine, ki je še zdaj isti, kot je bil tedaj, ko je neka Greta Gustafsonova služila pri njem kot prodajalka, pokaže inozemcem listino, kjer je napisano: »Izstopila je iz službe na lastno željo, da se posveti filmu.« Vodja trgovine pove, da je bila nekdanja prodajalka Greta Gustafsonova jako lepa in marljiva in da mu je bilo zelo žal, ko je izstopila iz službe. Nikoli pa si ne bi bil mislil, da bo nekoč ta prodajalka postala najbolj slavna filmska igralka sveta.

Petnajst let ji je bilo, ko je odšla od doma v službo za 125 šved. kron mesečne plače. Mlada prodajalka si je izbrala drugo pot, ki je njeno ime tako visoko proslavila.

V Stockholmu dosti govorijo o svoji lepi rojakinji in pravijo, da njena umetnost še ni dosegla vrhunca. Z velikim zanimanjem pripovedujejo, da bo Greta Garbo žela še večjo slavo kot s filmom »Dama s kamelijami« z najnovejšim filmom »Grofica Walewska«, kjer je prvikrat nastopila z igralcem Charlesom Boyerjem.

Za zasebno življenje Grete Garbo se v Stockholmu ne zanimajo toliko kot v Ameriki. Čeprav je velika umetnica zaradi dolgega bivanja v Ameriki prekinila zveze s svojo domovino, vendar zmeraj obišče trgovino svoje prve službe, kadarkoli pride v Stockholm.

PRIHODNJI VELIKI FILM »MARIE ANTOINETTE«

Po romanu Stefana Zweiga, »Marie Antoinette«, ki ga imamo tudi v slovenščini, izdelujejo zdaj istoimenski film. Naslovno vlogo igra Norma Shearer, ki je igrala Julijo v Shakespeareovi drami »Romeo in Julija«. Vlogo kralja Ludvika XVI igra angleški igralec Robert Morley, druge važne vloge imajo Tyrone Power kot grof Fersen; John Barrymore in Anita Louise kot gospodična Lampalle. Vodstvo režije ima v rokah hollywoodski režiserski mojster W. S. van Dyke in slavni franc. režiser Julien Duvivier. Oprema filma je zahtevala rešitev težavnih nalog. V Parizu in na Dunaju so že prej študirali material, a na zemljišču ateljejev v Hollywoodu so postavili mnogo stavb kot posnetke dunajskega dvora, Schönbrunna, Versaillesa, Fontinebleaua, mnogih delov Pariza in slično.

IVANHOE

Št. 102.

Železna veriga z žabico

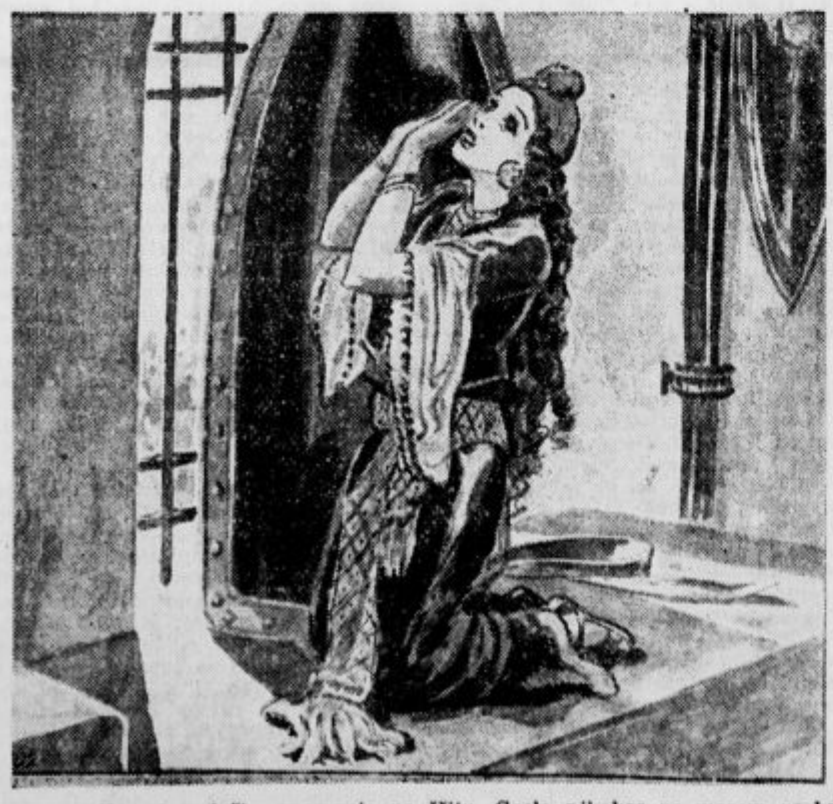

»Rob gozda so zasedli lokostrelci, je pripovedovala deklica.

»Pod kakšnim praporom pa stoje?« je spraševal Ivanhoe.

»Kolikor morem videti, sploh nimajo prapora.«

»To bi bilo nekaj čudnega. Kaj takega vsaj jaz še nikdar nisem doživel. Kdor naskakuje grad, se mora vendar s praporom izkazati, kdo je. Ali morda vidiš, kdo bi bil njihov vodja?«

»Najbolje vidim viteza v črni bojni opremi. On je edini med napadalci, ki je docela bojno opravljen. Zdi se mi, kakor bi drugim dajal povelja.«

»Kakšno znamenje pa ima na ščitu?«

»Železno verigo z žabico. Oboje je modrikasto na črnem polju.«

»Kdo neki bi utegnil imeti tako ščitno znamenje?« je mrmral vitez. »Prav tako dobro bi se podalo meni. Ali morda vidiš kako napisano geslo?«

»Komaj razločim znamenje na ščitu. Geslo nikakor ne morem prebrati.«

Naenkrat pa so napadalci krenili v napad. Rebeka se je preplašena stresla in začela moliti: »Bog Abrahamov, odpusti nam vsem ter varuj nas!«

Sami odličnjaki. Stric Jakob: »No, otroci, kako pa kaj v šoli?« — Tine: »Izvrstno, v računstvu sem prvi!« — Slavko: »In jaz prvi pri telovadbi.« — Jožek: »In jaz prvi zunaj, kadar gremo domov.«

Prvi seštevalni stroj, četudi ne tako moderen, kakor so današnji, je izumil in sestavil že v 17. stoletju francoski matematik Pascal, ko je bil 17 let star.

AGFA BILLY-CLACK z vdelano rumenico

samo din **199.-**

Dva ISOCHROM drobnozrnata filma. Vsak film za 16 posnetkov

DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

Celje

c **Katoliško prosvetno društvo ima za april** in maj na programu predavanje o češki mladinski organizaciji in o veliki katoliški manifestaciji v Pragi. Vrsta govorov o alpinizmu, etično, estetsko in higiensko vrednotenje turistike. Vsi govori bodo spremljani z izredno lepimi slikami iz Švice. Društvo hoče pokazati občinstvu življenje in vrvenje v Vatikanu. Vatikan smo sicer že videli pred leti v nemem filmu, novi posnetki pa bodo veliko bolj učinkovetijši in iz najnovejšega časa. Film je zvočen in nam bo pokazal sv. očeta Pija XI. v njegovem težkem poslovanju. Predavatelji bodo razložili znamenitosti Vatikana do podrobnosti. V začetku maja bo predavanje o srednjeveškem samostanskem življenju. Po tem predavanju bo 8. maja popoldne avtobusni izlet k razvalinam Žičkega samostana. Arheološke znamenitosti bo na kraju samem obrazložil strokovnjak. Sredi maja bo predavanje o ustoličenju koroških vojvod, 22 maja pa celodnevni avtobusni izlet k Gaspe Sveti in v Celovec. Podrobni program in končno določeni dnevi posameznih prireditev bomo sproti priobčevali.

c **Podružnica Slomškove zveze** bo imela svoj občni zbor 19. aprila ob 9 dopoldne z običajnim dnevnim redom in volitvijo društvenega odbora.

c **Vojnik pri Celju.** Igralska družina v Vojniku priredi na velikonočni ponedeljek izvirno igro v štirih dejanjih: »Purgerjev Jernej«, ki ga je napisal vojniški fant Milan Glušič. Prireditev bo ob 3 popoldne v posojilnični dvorani.

c **Osemdnevna priprava na velikonočne praznike** v kapucinski cerkvi je zelo dobro obiskana. Posebno razveseljivo je, da je večina udeležencev moških, ki prihajajo vsak večer poslušat postne pridige. Govorili bodo še prof. dr. Rudolf Hanželič, prof. Kardinar in lazarist g. Gregor.

c **Kino Union.** Danes »Princesa Dagmar«. Mädchen Pensionat - Angela Sallaker - Attila Hörbiger.

c **Včeraj dopoldne je zaspal** v Gospodu v celjski bolnišnici 24 letni posestnik Razgovšek Mihael iz Koretnega pri Sv. Rupertu nad Laškim, v soboto pa 86 letna preužitkarica Mlaker Marija iz Zagrada pri Celju. Naj v miru počivata!

c **Celjsko okrožje ZZD v Celju ustanovljeno.** V nedeljo dopoldne je bil v Celju sestanek delegatov podružnic ZZD za celjsko okrožje. Na sestanku je bilo ustanovljeno okrožje in izvoljen odbor. Pisarna okrožja bo poslovala v Celju.

c **4 m globoko je padel.** V Zavodni pri Celju je padel pri delu 4 m globoko 41 letni zidarski delavec Rižner Franc in si zlomil levo roko.

c **Kino «Metropol».** Premiera filma »Živi mrtvec« po znamenitem delu Leva Tolstoja.

c **Po nesreči — nož v trebuh.** Na Otoku pri Bočni se je v petek pripetila huda nesreča 13-letnemu posestnikovemu sinu Remicu Petru. Ko se je namreč vračal iz šole domov, je imel v roki nož. Fantu je izpodrsnilo ter je padel in si zasadil nož globoko v trebuh, da je nezavesten obležal na tleh. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

c **Brezposelnost pada.** Zadnjih deset dni je število brezposelnih v Celju zopet padlo za dokaj lepo število. Prvega aprila je bilo 942 brezposelnih, včeraj pa je število padlo že na 777. Na Javni borzi dela dobi delo: 8 klapcev, 2 tesarja, 2 krojača, 3 poljski delavci, 26 pomožnih delavcev pri regulaciji Savinje, 8 dekel, 1 natakarica, 4 privatne kuharice, 4 služkinje in praktikantinja za pisarno, zmožna šivanja.

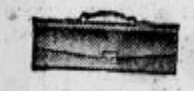

IVAN KRAVOS
MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 13
Za potovanje — za vsakdanjo rabo

Zbor slov. poštnih uradnikov

Dne 10. aprila so zborovali v Ljubljani poštni uradniki iz cele Slovenije. O poteku občnega zbora je poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Dodatno k temu poročilu omenjamo, da je bilo poročilo uprave po končani debati odobreno z veliko večino glasov.

Občni zbor, ki je bil v prvi polovici v znamenju medsebojne ostre kritike, se je končal v najlepši harmoniji in je pokazal visok nivo slanovske zavednosti slovenskih poštnih uradnikov. Ker so ostale vse dosedanje resolucije brezuspešne, je občni zbor samo ugotovil skrajno slabo gmotno stanje in nepovoljne delovne prilike p. n. osebja, ne da bi izglasoval posebno resolucijo.

Zanimiva sodna razprava v Kranju

Kranj 10. aprila.

Te dni je bila razprava proti znanemu kranjskemu veletrgovcu g. Andrašiču Ignacu. Državno tožilstvo ga je obtožilo, da je tukajšnjega vodjo finančnega oddelka g. Torkarja, ki je znan kot koncilijanten in priljubljen uradnik, lažno ovadil finančni direkciji. Nastopili pa so istočasno kot zasebni tožitelji Hvasti Franc, trgovec v Orehku, katerega je zastopal g. dr. Megušar, Grims Alojzij, trgovec v Kranju, zastopan po g. dr. Čampi, avtoprevoznik Kovač v Tržiču, zastopan po g. dr. Peganu v Ljubljani, ker so bili vsi lažno ovadeni finančni oblasti. Finančna direkcija je po brezuspešnih preiskavah ustregla prošnji oklevetanih ter anonimne ovadbe oklevetanih dala na razpolago. Bili so zaslišani trije izvedenci. Izvedenec g. dr Eržen Robert je po slogu ovadb ugotovil s 100% zanesljivostjo, da je vse ovadbe sestavil Andrašič. Grafolog g. Cotič je dvomil na podlagi ugotovitev iz pisave o tem, da bi ovadbe sestavil Andrašič. Profesor Koželj pa se je lotil vprašanja s toliko vnemo in tako vsestransko, da je po primerjanju zelo obširnega materiala mogel ugotoviti po stilizaciji in po pisavi ter po načinih lastnosti, ki se javljajo v vseh Andrašičevih pismenih izdelkih s 100% sigurnostjo, da je Andrašič sestavil vse ovadbe, deloma pa tudi spisal in podpisal s psevdonimom. To mnenje je profesor Koželj na razpravi posebno krepko podčrtal. Na razpravi se je obravnavala za Andrašiča zelo značilna zadeva. Andrašič je, po pričevanju Marklja Alojzija, na doslej še ne popolnoma pojasnjen način skušal dobiti dokaze o tem, da Hvasti Franc, trgovec v Orehku, prodaja nezatrošarinjeni špirit. Poizkus se ni posrečil. Branitelj obtoženca g. dr. Jakše je predlagal zaslišanje drugih izvedencev in raznih prič o stranskih okolnostih. Sodnik g. Nečemar je zavrnil vse dokaze kot nepotrebne in obsodil Andrašiča Ignaca zaradi prestopka po § 302 k. z. v primeru Torkarja Janka in zaradi prestopka § 301 k. z. v primeru Kovača in Hvastija na 2400 din globe ali 40 dni zapora, na 1600 din povprečnine in na plačilo vseh stroškov kazenskega postopanja, pač pa ga je oprostil v primeru Grimsa Alojzija zaradi zastaranja, ker je bila prva sodna obravnava napravljena po preteku 2 let. Andrašič je po svojem zastopniku prijavil priziv. Prizive pa sta prijavila tudi Hvasti Franc in Kovač Anton zaradi prenizko odmerjene kazni.

Beltinci

Fantovski odsek v Beltincih uprizori na velikonočni ponedeljek lepo igro »Tri sestre«. Vabljeni!

Kmečka zveza bo imela svoj redni občni zbor dne 18. aprila 1938 ob 9 predpoldne. Kmetje, pridite!

Brasovče

Fantovski odsek uprizori skupno z dekliškim krožkom na belo nedeljo krasno igro v petih dejanjih »Mlinarjev Janez«. Vsi prijatelji, ki žele nekaj ur poučne zabave, vljudno vabljeni! Pripravljamo se pa tudi na veliki okrožni tabor, ki bo 12. junija in na katerega že sedaj vabimo vse od blizu in daleč.

ZFO

Urnik na Stadionu od 1. aprila dalje:

Ponedeljek: od 15.—17. juniorji (mladci), od 17.—20. seniorji (člani).

Torek: od ½16.—½18. juniorke (mladenke), od 18.—20. seniorke (članice).

Sreda: od 15.—17. juniorji (mladci), od 17. do 20. seniorji (člani).

Četrtek: moški kot ob ponedeljkih. Specialen trening za odbojko.

Petek: dekleta kot ob torkih.

Sobota: moški kot ob četrtkih. Specialen trening za odbojko.

Nedelja: člani in članice. Vaje za rajalni pohod in skušnje.

Vstop na Stadion je dovoljen le proti izkaznici fantovskega odseka ozir. dekliškega krožka.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 12. aprila: 11 Šolska ura: V Sirijo in Palestino (gdč. Julija Šušteršič) — 12 Kmečki trio — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Balalajke, mandoline in tamburice (plošče) — 14 Napovedi — 18 Koncert operne glasbe (Radijski orkester) — 18.40 Vzgojne poteze Slovencev (g. dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Sprehod po razstavi italijanskih portretov (Todor Manojlović, knjiž.) — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20 Koncert Radijskega orkestra — 21 Paganini: Sonata (plošče) — 21.10 Klavirski koncert (g. prof. Pavel Šivic) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester)

Drugi programi

Torek, 12. aprila: Belgrad: 20 Narod. pesmi, 20.30 Beethovnove sonate, 21.45 Narodne pesmi, 22.45 Plesna glasba — *Zagreb:* 21 Angleška glasba, 22.20 Kvartet — *Dunaj:* 20 Operni odlomki, 22.20 Zabavna in plesna glasba — *Budimpešta:* 19.30 Poldinijeva opera »Himfy«, 23 Cigan orkester — *Trst-Milan:* 21 Opera »Kleopatra« — *Rim-Bari:* 16 Harfa s spremljavo, 21 Händlove skladbe, 22.10 Komorni orkester — *Praga:* 19.15 Zabav. glasba — *Varšava:* 20.10 Zelenskega opera »Stari grof« — *Sofija:* 20.15 Kvartet, 21 Vokal. koncert, 21.45 Ruske romance, 22.15 Lahka in plesna glasba — *Königsberg:* 20 Dostalova opereta »Monika« — *Hamburg:* 20.10 Čajkovskega skladbe — *Bratislava:* 20 Klasične operete, 20.25 Koncert glasbene akademije — *Lipsko:* 19.10 Vojaška godba — *Köln:* 19.15 Zabav. in plesna glasba — *Frankfurt:* 19.10 Vojaška godba in otroški zbor — *Stuttgart:* 19.30 Igra »Emilije Galotti«, 21 Händlov ciklus — *Monakovo:* 19.10 Orkester in solisti — *Beromünster:* 20.15 Pasijonski koncert bazelskega Bachovega zbora — *Paris - Strasbourg:* 21.30 Offenbachova komična opera »Gospa nadvojvodinja«.

Za jugoslovanski patent št. 7075 od 1. jan. 1930 na

„Kemično neutralne zlitine chroma ali chrom-nikel-jekla"

(„Chemisch neutrale Chrom- oder Chromnickelstahllegierungen")

se iščeio kupci ali odjemalci licenc — Cenj. ponudbe na **ing. Hinko Petrič,** patentni inženjer, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Sport

Triglavska jezera

V dolini je pomlad. Temno in tajinstveno leži v oklepu Julijcev Bohinjsko jezero. Nad visoko stopnico Komarče pa te sprejme hribovska zima v svoj kristalni grad. Črno jezero se nam zdi okovano v arktično ledovje z navpično steno Studorja — kot pričarana bajta onostranstva. Mrko straži vhod v Zlatorogov paradiž. Kadar sem se ozrl v navpično steno z veliko svečerumeno liso v boku Studorja, me je preletel mraz. Sedaj pa je zima. Trdo škripljejo okovanke preko plazu nad jezerom. Stoletne tršate gorske smreke nas spremijo po ozkem koritu prav do pod Bele skale. Pa se malo oddahnimo, predn naskočimo zadnjo »stapo« pred veličino triglavskega paradiža. Že se družijo bradate smreke z mecesni-viharniki in skozi polomljeno vrhovje nas pozdravlja oster rog domačega Matterhorna — Tičarica. Strmina pojenjuje, drevje se redči, vrhovi rastejo, in pred nami leži razširjena terasa v led in sneg okovana jezerca in nepozabni venec obrobnih vrhov od Škrbine do Zadnje Lope.

Stopimo v prikupni tuskulum pokojnega planinskega starešine g. Knafelca, kjer nam Ivanka priveže najprej dušo. Potem si izberemo sobo ali kotiček v skupni spalnici. Za ta dan si ogledamo le bližnjo okolico in smučamo kar po dvorišču! Prav obsežno je z vsemi potrebnimi terenskimi variacijami, ki jih zahteva smučar. (Posebno priporočljivo je za fantke in fantiče, ki so prvo leto na deščicah!) Poznate smuški tobogan? V neposredni bližini je in te zabava potrpežljivo ves božji dan. Točnejše podatke nudi Jože, ki je zadevo ono leto odkril. Zvečer smo vsi stanovalci že pravi znanci. Veselo žlubodranje, smeh karte, šah — dokler nas ne pokliče hišni red v mehka in topla ležišča.

Prihodnji dan nas predrami svetlo sonce, da oči kar mežikajo v očarljivo belino krasnega pomladnega jutra, sredi trde alpske zime. Oo Karaule že drčijo oni, ki jim je rana ura — smuška ura. Za njimi se dviga oblak mavričnega pršiča, ki pokriva debelo podlago vležanega snega. Hitro smučke na noge, v torbo nekaj maz za želodec in deske, pa se v taktu vzpenjamo položno po dolini navzgor. Obiskati hočemo skrajni konec doline — sedlo Dol nad Rjavimi mlakami. Levo nas spremlja oster greben raztegnjene gmote Velikega in Malega Špičja (Lepe Špice), desno pa prepadne stene Velike Tičarice, Kopice in Zelnarice. Nad velikim Črnim jezerom, ki je globoko zakopano v led in sneg se vzpnemo v par ostrih vijugah na zadnjo teraso z Rjavimi mlakami. Pred nami strmi v nebo belo obsut Poprovec s ponižnim priveskom Vršaca — izza široke usedline pa silijo v dolino vrhovi onkraj Soške doline. Zimske markacije vodijo desno v Hribarice — mi pa se vpremo na rob Dola in strmimo v zeleno Soško dolino, Zadnjico, Kanin, Jalovec, Vršič, Prisojnik, Razor — skratka krasen izrez mogočnih Julijcev, ki nas obdajajo. Sonce ima neverjetno moč. Z zavihanimi rokavi stojimo v višini 2100 m, iz lic pa žari kot v mesecu juliju. Smučke z nog in že je pripravljen primitiven ležalni stol. Zadovoljno se prežimo na vročem višinskem soncu ter v sladkem počitku občudujemo fantastične oblike belih oblakov, ki mirno jadrajo preko Kanjavca. Povratek je prava visoka pesem smučarja-planinca. Ne bom je opisoval. Uživajte in doživljajte sami! Prihodnje dni si izberemo najzanimivejše izlete, kakor: Lopučnica — Velika Vrata — Kal in pod Lanščevico na Planino na Kraju. Ali še enkrat po dolini proti Dolu pa za Zelnarico na Dedno polje s povratkom čez Ovčarijo k Jezeru itd. Zadnji dan zgodaj vzamemo slovo in korajžno naskočimo Hribarice — se spustimo v neheškem smuku po Velski dolini na Velo Polje, stopimo čez Bohinjska vratca ali Konjsko sedlo v izvrstnem smuku v Krmo. Počasi nam zmanjkuje belega elementa. Se iščemo sklenjeno belino levo in desno — dokler nas ne primora trda kopnina, da naložimo ljube deščice na rame in odkolovratimo po pisani preprogi teloha ter belega žafrana proti Mojstrani. Nepozabni vtisi nam leto in dan lajšajo trdo enoličnost vsakdanje dolinske kruhoborbe. Pomladna zima v okolišu Triglavskih jezer pa ostane visoka pesem naših planinskih doživetij.

*

Celjska Jugoslavija je odigrala v nedeljo dne 10. aprila na Rakovniku pri Ljubljani turnir proti ljubljanskemu Korotanu in Planini. Proti Korotanu so nastopili 4 igralci in zmagali z 11:9, proti Planini pa 3 in je bil rezultat 5:3 za Jugoslavijo. Turnir proti Planini se je končal zaradi pomanjkanja časa, ker so morali igralci na vlak. Revanža bo odigrana v Celju meseca maja.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov v Ljubljani. Danes ob 20 redna seja zveze v kavarni Majcen, Dunajska cesta. Udeležba obvezna. Predsednik.

KS »Mars«. Vsem gg. odbornikom sporočamo, da se vrši v sredo zvečer ob 20. uri zelo važna odborova seja. Zaradi nujnosti vsi in točno na običajnem mestu!

+

Po dolgem in hudem trpljenju in lepo pripravljena je odšla danes k Bogu po plačilo moja sestrična

Amalija Hribovšek

Pogreb bo v sredo, dne 13. aprila ob 10 na farno pokopališče pri Sv. Juriju ob Taboru.

Priporočam jo v molitev.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1938.

Prof. dr. Franc Ksav. Lukman.

Hugo Wast: 20

Zlato večnega Juda

Gostilna je velika. Mize so razsejane brez reda po njej. Ljudje sedajo k njim, ne da bi se kaj dosti priklanjali. Nekateri imajo suknje, drugi ne. Vetrilci pod stropom vrte svoje lopate in odganjajo muhe ter redčijo težki, vlažni vzduh. Diši po toplem mesu.

Ognjišče s kreolskio, mrežo za pečenje mesa, je tik ob vratih, da si vsakdo takoj, ko stopi v gostilno, naroči, kar mu prija.

Nad velikim ognjiščem je napušč za zračenje. Na ognjišču preprosta železna mreža nad žarečim ogljem iz janeževine. V loncih se cvro debeli vampi, kosi od stegen, rebra, drobje, vse v sočnih omakah, ki jih kuhar meša in pokuša z veliko zajemalko.

Mauricio Kohen je Marti po telefonu opisal kraj, kamor bosta šla, in je tako vzbudil v njej žilico za pustolovščine.

»Tam,« je dostavil, »vas ne bo nihče spoznal.«

Ko sta sedla v soparno gostilno, je prišel služabnik z zavihanimi rokavi in jima predlagal, naj naročita na hitro ocvrta jetra.

»Ali so sveža?« je kar tako vprašala Marta.

»Tako sveža, gospodična, da bi jih surove pojedli, če vam jih pokažem.«

»Dobro, prinesite.«

»In malo solatice s čebulico in paradižnički? In pol stekleničice domačega vina? In malo prave kmečke klobasice? In kavo?«

»Da, privlecite vse, bomo že videli.«

Sedla sta bila v kot. To je bila nepotrebna previdnost. V gostilni je bilo kakih petdeset ljudi vseh vrst, ki so se razgovarjali o svojih poslih ali pa razmišljali o njih. Toda niti enemu se ni zdelo vredno, da bi bil vrgel pol pogleda na elegantno gospodo iz rumenega vozila.

»Razložite mi zdaj, Kohen, zakaj mi pravite, da sem vašega rodu?«

»Sem vas s tem razžalil?«

Marta je zardela. Po očetovi rodbini je bila Judinja, toda ni tega marala priznavati, ker so v visoki družbi vse ljudi tega rodu smatrali za privandrance.

»Ne, nisem Judinja. Ali hočete, da vam pokažem svoj krstni list? Katoličanka sem.«

»To ni nič. Tudi jaz sem krščen. V dvajsetem letu me je krstil neki škof, ki je zelo ponosen na moje spreobrnjenje.«

»Mojega očeta je tudi krstil škof. Poročil ga je pa nadškof.«

Mauricio Kohen ji je pogledal v zelene oči in ji zašepetal v uho, kakor da je prvič zaupen do nove tovarišice:

»Judovstvo ni moči uničiti: ni ga ne krsta iz vode, ne krsta iz krvi, ki bi ga mogel izbrisati. Veliko se jih dela, kakor da so ga zapustili zato, da mu tako bolje služijo. V Buenos Airesu poznam enega samega pravega odpadnika...«

Iz njegovih ust je donelo prepričanje in ponos, ne zasmehljivost ali kaj drugega.

Marta ga je gledala z občudovanjem. Ta mladi in močni človek brez predsodkov in brez pomislekov, ki ga je gibala silna strast, jo je spravljal v osuplost in jo osvajal.

»Povejte mi.. Ta odpadnik... je moj oče?«

»Da.«

»In jaz, ki sem istega rodu, pa verujem v druge stvari, ali sem tudi odpadnica?«

»Ne, vi ne veste za naše zakone, govorite in živite kakor gojimka.«

»Kaj je to?«

»Nevernica, kristjana. Za Juda so vsi drugi narodi na svetu, pa naj bodo katoličani ali budisti ali pogani, gojimi, neverniki. In vi govorite kakor nevernica, pa ste vendar Judinja in boste prišli še do tega, da boste ponosni na to, čeprav vam tega nihče ne pove. In še več je vredno to, da vam nihče ne pove. Moč Judov je v tem, da znajo skrivati. Naš narod živi še samo zaradi tega, ker je znal varovati svojo skrivnost dvajset stoletij dolgo.«

Marta je komaj pokusila obilno jed, ki jo je služabnik postavil na mizo. Popila je čašo sode. Zdelo se je, da je nepotrpežljiva.

»Vi imate skrivnost? Kakšno?«

On pa je odrinil svoj krožnik, popil vino in plačal.

»Tu ne morem govoriti: pojdi z menoj, Marta!«

»Kam?«

»K meni.«

»Kako?« je vzkliknila presenečeno.

Njeni prijatelji niso nikdar rekli, naj bi šla z njimi domov popit kako okrepčilo.

»Ne. Ne morem iti z vami.«

»Moram ti zaupati važne reči. Na cesti to ni mogoče. Česa se bojiš od mene?«

Pogledala ga je po strani.

»Da mi ne bi spet govorili o šotorih v Cedrju in o škrlatnih ustnicah.«

Njegove drzne in trde oči so jo opozorile, kako neprimerne so bile njene zasmehljive besede.

»Ne mislim vam govoriti o tem, marveč o nečem, kar je veliko več kot to. Nobena ženska v Buenos Airesu ne predstavlja prave lepote in moči žensk iz mojega rodu bolje od vas. Premišljal sem o tem in iskal in izmed tisoč in več ko tisoč izbral vas. Niti slutili niste, da vas na tihem zasledujem. In ko je prišel trenutek, da sem se prepričal, da ste vi ženska, ki sem jo iskal, sem našel stika z vami, ne da bi potreboval posrednikov. Ne recite mi, da sem izgubljal svoj čas.«

Njegova roka je stisnila njeno, ki se je krčevito oklepala krmila.

»Pojdiva k meni!«

Zapovedniška sladkost njegovega glasu in giba jo je premagala. Kakor bežne jesenske megle so se razpršili njeni pomisleki. Njena duša je bila goja in je drhtela. Prvič v življenju. Marta je začutila v sebi tok judovske krvi in zazdelo se ji je, da sliši skrivnostno vzklikanje:

»Tja do pokrajin Danovih je že slišati rezgetanje konj...«

»Kaj to pomeni? Povejte...«

»To so besede preroka Jeremija, ki naznanja tistega, ki bo prišel v svojem lastnem imenu.«

»Nikdar mi ni še nihče govoril teh reči... Kaj je Dan? Kdo je, ki bo prišel v svojem lastnem imenu?«

»Dan je eden izmed dvanajstih Izraelovih rodov in te besede govore o Antikristu, ki se bo rodil iz tega rodu.«

Marto je zadela strela. Mrmrala je:

»Antikrist! Tisti, ki mora priti na koncu časov, da bo Kristu vzel gospodstvo nad svetom in ljubezen ljudi.«

V samostanu je nekoč brala knjigo o Antikristu, čigar pravo ime je skrito v številki 666 in ki mu sveto pismo pravi: Zver, ki je prišla iz brezna, človek greha, vrhunec brezupa.

Odmev teh besedi, ki jih je brala v otroških letih, jo je udaril v čelo kakor kamen. Ona, katoličanka, ki je pri prvem obhajilu s čisto dušo sprejela Kristovo telo, bo odpadla od Njega iz prazne in nevarne radovednosti po tistih skrivnostih?

In kdo je bil človek, ki se je polastil njene roke in ji skozi rokavico dajal čutiti toploto svoje kože? Komaj sta izgovorila med seboj nekaj besed, niti ni vedela za njegova čustva, za njegove navade, za njegove namene.

»Nisem brala svetega pisma,« je rekla, kakor da se opravičuje. »Ne vem nič tega, kar veste vi, in vaše nerazumljive besede me polnijo s strahom.«

»Česa ne razumete?« je izpraševal prijazno kakor učitelj, ki uči otroka.

»Ne razumem, kako se more posloven človek, ki je sposoben uničiti nasprotnika, kakršen je moj oče, spremeniti tako, kakor ste se spremenili vi, in mi govoriti, kakor govore duhovniki in preroki.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 3·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodamo

Novosti vseh oblačil
šport, kamgarn obleke, perilo itd. — najceneje: Presker, Ljubljana. (1)

Suhe gobe
kg 30 din franko poštarina pošilja od 2 kg dalje — G. Drechsler, Tuzla. (1)

Domač
cvetlični med
nudi najceneje
J. MENART, DOMŽALE.

Prodam
več 100 kg krmilne repe in pese. Pogačar, Zg. Šiška 84.

Kurnico
za deset kokoši, moderno opremljeno, pod ceno proda Martinec, Ljubljana — Prule 8. (1)

KOLESA
najnovejši letošnji modeli v največji izberi že od **Din 550·—** naprej.
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Dame, pozor! 20—30% znižane cene!
Damske pomladne obleke
volnene v modnih barvah . od Din 150·— do 250·—
pralne delen krep in cefir . od Din 45·— do 90·—
športne bluze perilne . . . od Din 32·— naprej
športna krila vseh velikosti od Din 40·— naprej
F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Velika izbira poletnega blaga za obleke. Izdeluje se tudi po naročilu!

Velikonočne šunke
malo slane, domače, Wegererjeve, Klefiščeve — v veliki izbiri pri I. Buzzolini, Lingerjeva ulica. (1)

10.000 kg sena,
sladkega, proda Martinec, Ljubljana — Prule 8.

Pomaranče
Jaffa, rdeče, italijanske, drobne in debele prispele. Fige za žganjekuho! — »Veletrgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa cesta 48. (1)

Svetovno znane nemške znamke
»BRENABOR« dvokolesa
petkrat kromirana in odporno emajlirana, z nezlomljivim okvirjem dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri tvrdki
KLEINDIENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44.

IZBIRA NI TEŽKA
kadar je treba določiti časopis v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel zagotovo v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEC«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

Službodobe

Postrežnico
snažno in vestno, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5706. (b)

Krojaške pomočnike
samostojne, za fina mala in velika dela sprejme za stalno modna krojačnica Josip Prebeg, Knin, Dalmacija. Starost pod 25 let. Konfekcijonerji se ne upoštevajo. 5727 (b)

Glasba

Rabljen harmonij
kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« z navedbo cene pod »Rabljen« 5743. (g)

Razno

Zastopnik
za Slovenijo in Medjimurje išče potnika z avtom, s katerim bi potoval kot sopotnik v gornjem rajonu. Ponudbe s pogoji pod 49473 na Publicitas, Zagreb. 5717

Posestva

Osemstanovanjska hiša
enonadstropna, na prometnem kraju v Ljubljani, z obrtnim lokalom, gostilno in velikim vrtom, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5468. (p)

Lepo posestvo
z velikim sadnim vrtom in njivami, tričetrt ure oddaljeno od Ljubljane, vse v najboljšem stanju, naprodaj. Vzame se tudi nekaj v knjižicah Kmečke posojilnice ljubljanske. Poizve se pri Jos. Oražem, Predovičeva ul. 5, Moste. (p)

Pohištvo

Spalnica
polno vezana, orehova, politirana, 7200 din, s 5 letno garancijo. Tovarna Malenšek, Celovška cesta 258. s

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno naobraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščeni graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Malo posestvo
naprodaj. — Lepa enonadstropna hiša z vsem gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju, sončna lega, pripravno za letoviščarje. Redi se 3—4 živine ter toliko prašičev. Cena po dogovoru, denar v gotovini. Oddaljeno 10 minut od mesta Škofja Loka. — Naslov: Vaš, Suha 1, Škofja Loka. (p)

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 40
kupi takoj in plača najbolje
HRANILNE KNJIŽICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.
VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije

Vnajem

Trgovski lokal
z novim inventarjem, na prometni točki v Laškem, poleg nove pivovarne - se odda v najem. Vprašati pri Hrastelj Peter, mizarski mojster, Laško. (n)

Auto-motor

Mali Opel — Kadett
nov, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5742. (f)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
s pritiklinami, elektrika, vrt, oddam s prvim majem. Cena 350 din. Šmarska c. 43.

Objave

Opozorilo!
Proti vsakemu, ki bo iz neodgovorne neumnosti in preračunane hudobije razširjal o meni neosnovane govorice, bom najstrožje postopal, ker je vsaka beseda zlagana. Rudolf Lotz.

Enosobno stanovanje
veliko, balkon, oddam. — Bežigrad, tik Tyrševe ceste. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5721. (č)

Molitvenike vseh vrst • Rožne vence
Verižice in svetinjice • Mirtine
venčke in šopke • Trakove
Sveče • Ročne torbice
za prvoobhajance in birmance
nudi najceneje trgovina
H. NIČMAN
LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 2 • Telef. 40-01

✝

V 84. letu življenja, večkrat previdena s sv. zakramenti, je dne 10. aprila 1938 dotrpela in odšla po večno plačilo naša dobra, skrbna mama, stara mama, tašča, teta, gospa

Marija Lebar roj. Bergant

Zemske ostanke predrage pokojnice ponesemo na pokopališče sv. Kancijana z doma na Prevolji št. 1 v torek, dne 12. aprila 1938 ob desetih.
Priporočamo jo v molitev in blag spomin.
Ljubljana-Prevolja-Domžale-Črnuče-Dob, 10. aprila 1938.

Rodbine:
Bergant, Lebar, Čad in ostalo sorodstvo.

✝

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je danes nenadoma zapustil v 79. letu starosti naš dobri soprog, oče, stari oče, gospod

Simon Viher

nadučitelj v pokoju in hišni posestnik, častni občan vuzeniške občine, odlikovan z redom sv. Save IV. razreda

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 13. aprila 1938 ob 16 iz hiše žalosti.
Vuzenica-Maribor, dne 11. aprila 1938.

Žalujoča rodbina Viher, Anica dr. Novakova in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki so obsuli z obilnem cvetjem, ki so spremljali v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, ki so pismeno ali ustmeno izrazili sožalje ob bridki in nenadomestljivi izgubi našega milega

M. U. dr. Janka Kaca

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini za častno spremstvo, gg. župnikoma Leberju in Sagaju, dr. Pihleru, predsedniku Zdravniškega društva v Mariboru, za pretresljive besede v slovo doma in ob odprtem grobu, in pa pevskemu društvu »Velka« za v srce segajoči žalostinki.
Iskrena vam hvala stotera.
Brezno, dne 11. aprila 1938.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA. Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše predrage žene, hčerke, sestre, svakinje in tete, gospe

Helene Ferenčič

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam stali v tem težkem času ob strani, nam izrekli sožalje in se poslovili od pokojnice na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo darovalcem cvetja in pevcem za ganljive žalostinke. Končno se zahvaljujemo gg. zdravnikom, ki so storili vse, da bi nam jo ohranili, ter č. sestram in strežnicam za njihovo vestno in potrpežljivo postrežbo v dolgi bolezni.
Maše za pokojnico se bodo brale v sredo 13. t. m. v cerkvi Mar. Oznanjenja v Ljubljani in v župni cerkvi v Murski Soboti.
Ljubljana—M. Sobota, 11. aprila 1938.

Žalujoči ostali

Za birmo...
Darilo za celo življenje

CHRONOMETRE ELECTION

POHIŠTVO!
E. ZELENKA
Ob prenovitvi tvrdke nam je danes mogoče po izredno nizkih cenah nuditi najnovejše modele spalnic, jedilnic, kaučev, madracev, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in prepričajte se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi.
Dobite pa tudi vse na obroke!
tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Obiščite
POSTOJNSKO JAMO
(Postojna pri Trstu in Opatiji — Italija)
Največje podzemsko čudo sveta
Električna razsvetljava — Motorna železnica — Odprta celo leto — Izkoristite nakazila za hotele in bencin ter znižanje voznine na želez. (50-70%)
Pojasnila: ENIT, Petra Kočiča br. 6, Beograd in vsi ostali potniški in prometni biroji.

Velikonočna FOTO-PRODAJA
Prilika, ki se ne nudi izlepa! Ne zamudite je!
Za foto-amaterje: Fotoaparati za plošče 6·5 × 9 in 9 × 12 od Din 100·— dalje.
Za začetnike: Box-kamere 4 × 6.5 po Din 60·— za kom. Box-kamere 6 × 9 po Din 65·— za kom.
Dalje **po skrajno znižani ceni:** projektorji, povečevalni aparati, kino aparati, razne foto-potrebščine: predleče, filtri, svetilke, stativi, kasete, okvirji, skodelice, albumi i. t. d.
Vse to si nabavite, dokler traja zaloga, v
Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani
(poleg stolnice)

✝

Hranilnica in posojilnica v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah javlja tužno vest, da je umrl danes v Sevcih gospod

Jožef Sluga

načelnik Hranil. in posoj., bivši župan občine Sv. Krištof itd.

Pogreb dragega pokojnika bo dne 13. t. m. ob 10. uri na farno pokopališče v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah.
Šmarjeta pri Rimskih Toplicah, dne 11. aprila 1938.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO HRANILNICE IN POSOJILNICE V ŠMARJETI.

✝

Učiteljski zbor drž. ljudske šole v Št. Jerneju na Dolenjskem javlja žalostno vest, da je danes nenadoma umrl naš dobri upravitelj in tovariš, dečji vzorni vzgojitelj in prijatelj, gospod

Franjo Golob

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 13. aprila 1938 ob 3 popoldne na tukajšnje pokopališče.
Ohranimo mu časten in hvaležen spomin.
Št. Jernej, dne 11. aprila 1938.

Učiteljski zbor in šolska mladina.

Brez posebnega obvestila.

✝

Zapustil nas je danes nenadoma naš ljubljeni soprog, skrbni oče, sin, brat, svak in stric, gospod

Franjo Golob

šolski upravitelj v Št. Jerneju

Blagega pokojnika spremimo k večnemu počitku v sredo, dne 13. aprila 1938 ob 15 na tukajšnje pokopališče.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.
Prosimo tihega sožalja.
Št. Jernej, dne 11. aprila 1938.

Užaloščeni: **Minka**, soproga; **Sašo**, sin; **Marija**, mati in ostalo sorodstvo.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič